

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Rugsėjis — September 2, 1964

Nr. 98

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

PLATFORMOS IR KOMUNIZMAS

KOMUNIZMO LINKSNIAVIMAS ABEJŲ AMERIKOS PARTIJŲ PLATFORMOSE UŽRŪSTINO NIKITĄ, BET TA PROGA JIS PUOLĖ NE JAS PACIAS, DAUGIAU AR MAŽIAU PRIVACIAS NUOMONES, BET PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĘ, KAIP OFICIALŲ PREZIDENTO AKTĄ. — KURI PLATFORMA PALANKESNĖ LIETUVIAMS?

Vytautas Meškauskas

Komunizmo paminėjimas respublikonų ir demokratų partijų platformose, atrodo, neliko paslaptim ir pačiam Nikitai Chruščiovui. Jis į jas reagavo praėjusį šeštadienį, kalbėdamas Banská Bystricoje slovakių sukilimo prieš nacius 20-ties metų sukakties minėjime. Ten jis taip nušnekėjo:

"Kai kurie žmonės vis dar plepa kvailystes apie kažkokias pavergtas Rytų Europos tautas, vis įsivaizduoja, kad naujos vyriausybės Rytų Europos socialistinėse šalyse tariamai buvo pirmosios iš užsienio.

Taip, pavyzdžiui, Jungtinėse Valstybėse iki šių dienų vaidinamas farsas, vadinamas Pavergtųjų Tautų Savaitė. Įsivaizduokite kvailumą žmonių, kurie iš pirmo žvilgsnio atrodo normalūs."

Kad Nikita Chruščiovas neminėjo partijų platformų, o tik Pavergtųjų Tautų Savaitę, nesunku suprasti. Platformos daugiau ar mažiau privatus dalykas, priešrinkiminė propaganda, kurią greitai užmiršta patys jos kūrėjai. Tuo tarpu Pavergtųjų Tautų Savaitė yra minima prezidento atsisveikinimu, nors, aišku, jos praktinė nauda kol kas dar nebuvo didelė. Ta proklamacija daugiau džiaugėsi išėjimo veikėjais negu pačios pavergtosios tautos.

Bet grįžkime prie pačių platformų. Dr. P. Grigaitis praėjusio ketvirtadienio Naujienose teigė, kad "demokratų platforma lietuviams geresnė". Kodėl, taip ir lieka neaišku. Geriau jis būtų viešai prisipažinęs, kad Lietuvos ir kitų pavergtų tautų minė-

jimas demokratų platformai reikalavo gana daug pastangų. Latviai net žodžiu to prašė platformos pakomisės. Mūsų šaliai pasitenkino raštu, nors užkulisuose būdavo p. Kižytė. Savaimė aišku, kad demokratai nebūtų Lietuvos ir kitų pavergtųjų valstybių minėję, jei to anksčiau jau nebūtų padarę respublikonai. Mat, rinkėjų nuotaikos labai neaiškios. Gali sakyti, kad jos labai dažnai keičiasi ir todėl kiekviena, kad ir mažiausia rinkėjų grupė, yra svarbi. Už tai ir platformos taip sureduotos, kad galėtų daugiau ar mažiau patenkinti galimai daugiau rinkėjų sentimentus.

Nemanau, kad mūsų laikraščiu skaitytojai yra tokie naivūs, kad patikėtų prieš rinkimus ar tautinių švenčių metu sakomiesiems paguodos žodžiams. Jie supranta, kad JAV nėra įsipareigojusios išvaduoti Lietuvą, tačiau tikisi, jog Lietuvos nepriklausomybė sutampa su JAV interesais, kuriems visai nereikalinga stipri Sovietų Sąjunga. Už tai ne tiek svarbu, kokiame kompanijoje ir kokiame cikle yra paminėta Lietuva, kiek bendras nusistatymas komunizmo atžvilgiu. Demokratų platforma mini, kad reikia "skatinti visomis taikingomis priemonėmis didėjančią tautų nepriklausomybę", kurių tarpe paminėta ir Lietuva, iki jos pasiekta pilnų nepriklausomybė. Čia tuoj kyla klausimas, kodėl demokratų platformos rašėjai mano, kad Lietuvos nepriklausomybė "didėja". Tiesa, iš sovietų satelitų valstybių kartais girdisi pavasario balsai, tik dar neaišku, ar jie nėra sovietų tyčia imi-

tuojami. Chruščiovo valdymo priemonės yra daug rafinuotesnės negu Stalino, tačiau iš esmės didelio skirtumo kol kas nėra. Bet iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos pranešimų apie nepriklausomybės "padidėjimą" nėra ir labai gaila, kad dėl tokio formulavimo nebuvo kovota (o jei kovota, kodėl apie tai nieko nepranešta).

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja
Pasaulyje

* PRIEŠ CASTRO REŽIMĄ KOVOJANČIU kubiečių grupė dviem laivais įsiveržusi į tos salos pakrantę ir sunaikinusi trijų rusų karių vadovaujamą radaro stotį Cabo Cruz vietovėje. Tą žinią pranešęs vienos rezistencinės grupės vadas Manuel Artime neįsileido į detales, žurnalistams paklausus, ar sukilėliai grįžo į savo bazę, ar pasiliko Kuboje. Taip pat nežinia, ar žygis pareikalavo aukų.

* NEW YORKO RESPUBLIKONAI, po įvairių pokonvencinių nesutarimų, pagaliau priėjo vieningo nusistatymo senat. Keatingą nominavus sekančiam terminui į JAV senatą.

Demokratų kandidatu bus Robert F. Kennedy, prieš kurį jau pradėta priešrinkiminė akcija. Jam daromi užmetimai, kad būdamas Massachusetts valstijos atstovu demokratų konvencijoje, gyvendamas Virginijoje, "įsibrovė" į New Yorką, reikalaujant, kad jis Senate atstovautų New Yorko valstijos interesus.

Pagal įstatymus, R. F. Kennedy turi teisę būti renkamas, jei rinkimų metu jo gyvenamoji vieta yra rinkiminėje apylinkėje.

* US NEWS & WORLD REPORT RAŠO, kad New Yorko organizacija, remiama virš 12 mil. dol. sąmata iš privačių, miesto ir federalinių resursų, užsibrėžusi tikslą kovoti su jaunimo nusikaltimais tame didmiestyje, savo vadovybėje, pagal FBI pranešimus, turi visą eilę komunistų, ar su komunistų organizacijomis ryšius palaikančių asmenų.

* RINKIMINĖJE KOVOJE numatoma, kad demokratų kandidatas į viceprezidentus senat, Humphrey atstovaus liberalų sparną ir jį įdėjas, kai tuo tarpu prez. Johnsonas laikysis ryšį su konservatoriais.

* 1939 m. RUGSĖJO 1d. PRASIDĖJO 2 PAS. KARAS, Hitleriui užpuolus Lenkiją. Tik po 48 val. Anglija ir Prancūzija paskelbė Vokietijai karą, bet Lenkijos išgelbėti nebegalėjo. Tuo metu Reicho užsienio reika-

Baletas prie krepšio... Momentas iš krepšinininkų rungtynių Lietuvių Dienoj New Yorke, tarp Amerikos lietuvių rinktinės, grįžusios iš Australijos, ir Rytų Apygardos rinktinės, kurios buvo baigtos "australiečių" laimėjimu.

Vyt. Maželio nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

BADAS plečiasi pasaulyje! Jungtinių Tautų metraštyje skelbiama, kad kasmet pasaulyje priauga 63 milijonai žmonių. Šiandien gyventojų prieauglis yra pasiekęs 2,1%, kas yra aukščiausias nuošimtis žmonių istorijoje. Didžiausias žmonių prieauglis yra Centrinėje Amerikoje (2,9%), paskui seka Pietų Amerika (2,8%), Azija (2,3%), Šiaurės Amerika ir Sovietija (1,7%) ir mažiausias prieauglis yra Europoje (0,9%).

Kai kuriuose kraštuose, kur mizerija didelė, gyventojų prieauglis yra ypatingai didelis. Indijoje, kur 1953 metais buvo 366 milijonai gyventojų, po dešimties metų priskaitoma 450 milijonų. Tas pats su Brazilija, kur gyventojų priaugo iš 55 iki 77 milijonų. Marokas dabar turi 13 milijonų, kai prieš dešimt metų turėjo vos 9 milijonus.

Toks milžiniškas gyventojų prieauglis sukelia baimę, žinant, kad jau dabar žemėje yra 500 milijonų žmonių negaunančių socialiai pavalgyti. Ta baimė atsiranda kaip tik dėl žmonių nesugebėjimo vienas kitam pagelbėti. Prancūzų rašytojas Albert Camus yra pasakęs: "Kai tūkstančiai žmonių neturi ko valgyti, tai jau viso pasaulio reikalas".

Tikrai, tai viso pasaulio reikalas. Ir tie, kurie tuo nesirūpina, prisideda prie žmonių nelaimės didinimo. Ar tos išbadėjusios masės beviltyje neprašė maisto ieškoti bet kur pasaulyje? Tada bus kalti visi tie, kurie galėjo, bet nestojo pagalbon.

Didėjant prieaugliui ši problema dar labiau pasunkės. Technika turėtų pašalinti "neišvengiamų kary" teoriją. Jei pirmajame pas. kare žuvo 9 milijonai žmonių, antrajame pas. kare krito 36 milijonai. O kiek žus žmonių trečiajame pas. kare, jei bus panaudoti atominiai ginklai? Nužudant žmogų bado problema nebus išspręsta. Reikia rasti kitą sprendimą. Reikia, kad visi žemės gyventojai pilnai įsisąmonintų pavojų, kuris juos tyko. Ekonomistai, sociologai, chemikai, gydytojai ir technikai turi dėti visas pastangas, kad žemės gėrybės būtų geriau dalinamos žmonėms, kad būtų išnaudojama kiekviena žemės pėda, kuri dabar pasilieka neapdirbta, kad būtų išnaudojami jūros turtai. Kaip matome, uždavinys milžiniškas.

VILNIUJE prancūzų laikraštinkas klausinėja seno vilniečio:

-- Ar dideli pasikeitimai įvyko Lietuvoje, kai Chruščiovas pradėjo valdyti?

-- Labai dideli... -- atsakė vilnietis. -- Pavyzdžiui, prie Stalino žmonės buvo deportuojami į Sibirą, kur turėjo sunkiai dirbti ir gaudavo tik truputį pavalgyti... Šiandien žmonės vyksta į Sibirą savo noru...

-- Kodėl?

-- Nes čia prasimaistinėmis pasidarė blogesnis...

(vg)

IR KANADA NUGALĖTA — 96:86

Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė šeštadienį Toronte užbaigė gastroles nugalėdama Kanados olimpinę rinktinę 96:86 (33:40). Tai bene pats svarbiausias rinktinės laimėjimas. Kanadiečiai yra eilę kartų gerai pasirodę ir olimpinuose ir Pan-Amerikos žaidimuose.

Rungtynės buvo labai įtemptos. Kanados rinktinė po pirmo kelinio veda 40:33.

"ekstremistinėms grupėms, siekiančioms sukompromituoti negrų kovą už lygybę..."

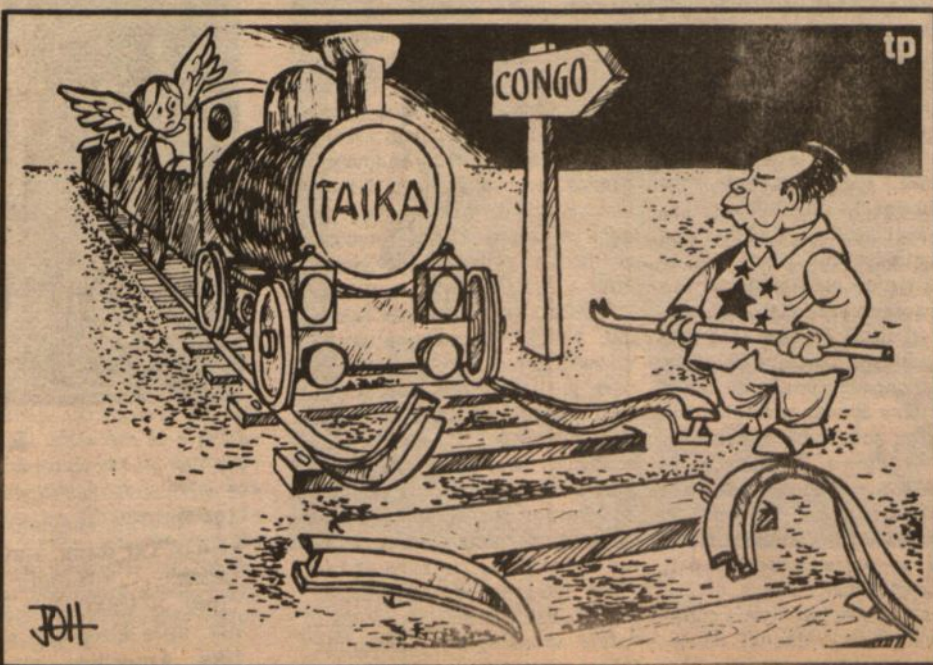
Likus žaisti 10 minučių, jie pirmąja 11 taškų. Bet čia mūsų šaliai nepaprastai sušūsiama, žaidžia kaip niekad. Likus 36 sekundėms Modestavičiaus metimu pasekmė išlyginama — 79:79. Taip normalus laikas ir baigiasi. Kanados rinktinėi pageidaujant, žaidžiamas 5 minučių pratęsimas. Per jį mūsų rinktinė visiškai dominiuoja ir suka 17 taškų. T r i u k š mingos gausios publikos ovacijos (dauguma lietuvių) pasveikina dar vieną rinktinės laimėjimą: 29-jį iš 30 susitikimų. 5 iš jų sužaidžiama Š. Amerikoje ir 25 Australijoje.

Laimėjimų grandinėje pergalės prieš Australijos ir Kanados olimpinės rinktinės.

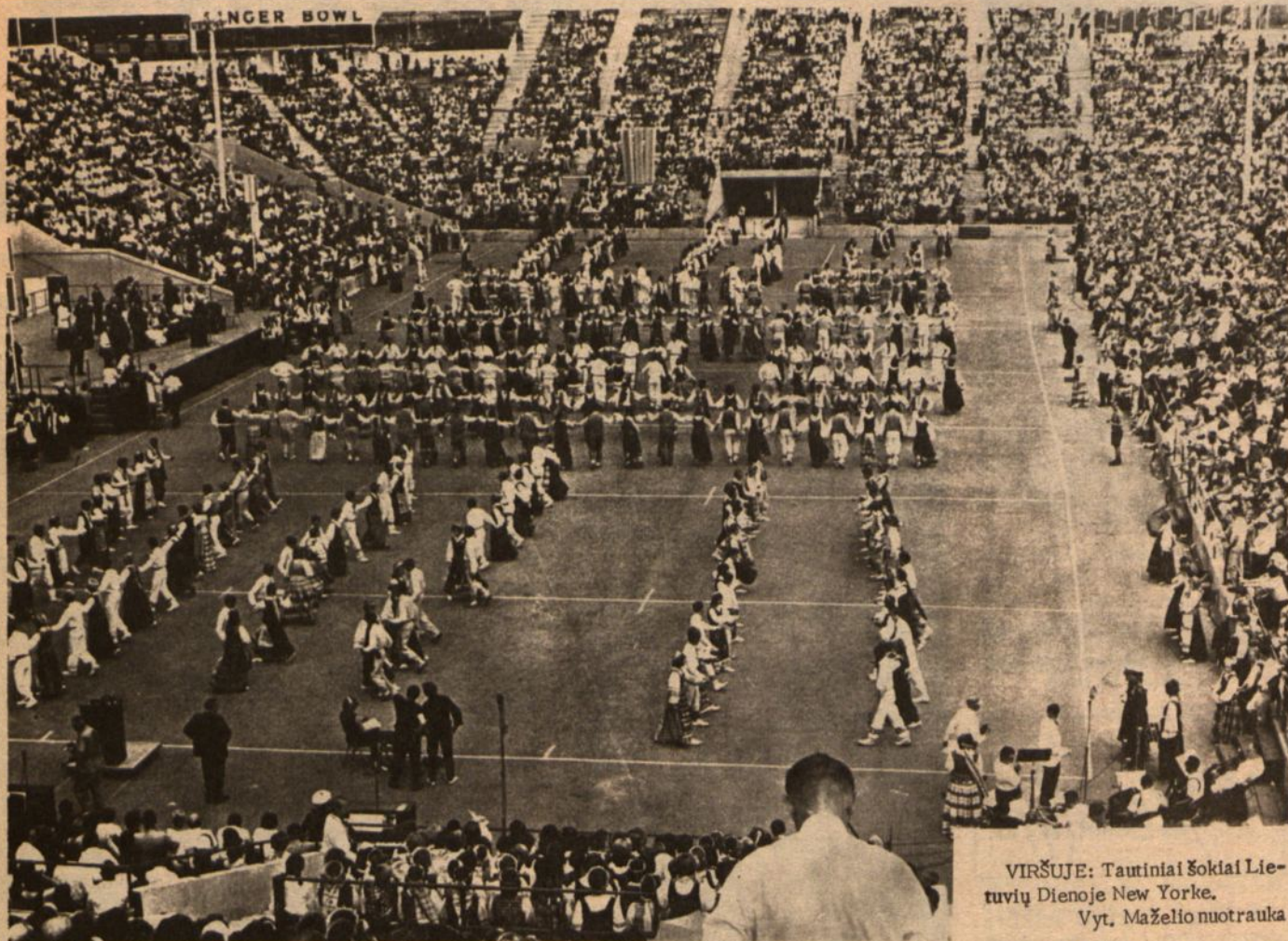
AMERIKIEČIAI PRABILO
APIE MŪSŲ
KREPŠININKUS

Clevelando dienraštis The Plain Dealer rugsėjo 1 d. laidoje įsidėjo clevelandiečių rinktinės dalyvių Ed. Šilingo, Algio Motiejūno ir FASK'o pirm. J. P. Nasvyčio nuotrauką, kartu painformuojant savo skaitytojus apie mūsų krepšinio rinktinės triumfines pergalės Australijoje.

Laikraštis ypatingai pabrėžė faktą, kad toji lietuvių rinktinė supliekė ne tik Australijos, bet dar ir Kanados olimpinės krepšinio rinktinės.

Be žodžių...

VIRŠUJE: Tautiniai šokiai Lietuvių Dienoje New Yorke.
Vyt. Maželio nuotrauka

PREZIDENTAS DE GAULLE, PRANCŪZIJA, (3) TRETYSIS PASAULIS, LIETUVA IR... VLIKAS

Ta neigiama laikysena gyvenime pasireiškia: laipsnišku kuone visų Prancūzijos karinių jėgų atsiėmimu iš Sąjungininkų aukščiausios karo vadovybės žinios, paliekant jos žinioje tik mažas, Vokietijoje stovįkluojančias jėgas; vis didėjančiu šaltumu Anglijos atžvilgiu, kurie de Gaulle vienašališka iniciatyva ir spaudimu gana brutaliai nebuvo įsileisti į Europos Ekonominę Bendruomenę; dažniais, daugiau ar mažiau rimtais, bet sąjungininkų darnumui kenksmingais JAV taikymais priekaištais ir vargūpateisinamais nepasitikėjimo reiškiniais... Irg vien savo malonumui pareiškimais. Tokia Prancūzijos "savarankiškumui" pabrėžti išdidi egocentriška taktika vakarų solidarumui nepatarnauja. Nuolatinis nuo svarbiųjų sąjungininkų atsisirbimas, kada Vo-

J. LANSKORONSKIS
Paryžius

kietija visais klausimais su jais sutaria, Paul Reynaud manymu, veda į kitą trijų direktorių -- Vokietijos, D. Britanijos ir JAV ... ir cituoja anglų istoriko, A. Toynbee pasakymą: de Gaulle dirba Prūsijos karaliu...

Tikrumoje Europos - Amerikos santykių visumą galima suvesti į klausimą: iki kokio laipsnio šandieninė Europa gali be Amerikos apsieiti, priklausomai nuo komunistinės agresijos?

Nuomonės dėl komunistinio pavojaus dalinasi, su niuansais, maždaug į dvi grupes. Vieni mano, kad tas pavojus dinga. Esą sovietinė visuomenė atkunta, buržuazėja, naudojasi didesne laisve ir didesniu gerbūviu ir traukiasi prieš karo riziką, o be to sovietus paraližuoja rietenos su Kinija. Tos nuomonės palai-kytojams NATO nebūti pirminės svarbos. Pavojaus nebema-tant NATO nustoja savo raison d'etre (logiško pagrindo).

Kita politikų grupė mano, kad komunistinis pavojus netik nepa-ėjo, bet kad jis yra gresminges-nis, negu bet kada. Kiek ilgai da-bartinė politinė atlaida truks? Gi Chruščiovas gali bet kada ir vėl susiraukti ir bet kurio pre-tekstu padiktuoti naują įtampą. Jo kalba, pvz., Egipto parlamente "dirbtino atoslūgio" priešininkų pozicijas tik sustiprina, arba Eu-ropoje Berlynas kaip buvo taip ir pasilieka sprogstamos bom-bos parengty naujiems sukrėti-mams paberti, ypač po Mask-vos - Pankovo sutarties pasi-rašymo. Castro režimui įsiga-lėjus Kuboje, Ben Bellos Alži-re, Sov. S-gos įtakai didėjant Egipte, arabų pasauly, Afrikoj ir bendrai "trečiajam pasauly", komunistinė ekspansija pasiekė toli siekiančių laimėjimų.

Rusų - kinų kivičiai vargu eis iki visiško santykių palūžimo: ka-pitalistinio karo pavojaus atve-ju abi tautos eis išvieno, -- yra pareiškę, lyg susitarę ir Mao Tse-tungas ir Chruščiovas. Kai kas dargi spėlioja, kad tų dvie-jų komunistinių lyderių plūdi-masis yra tik plataus masto mas-kavimasis savo tikriesiems kės-lams paslėpti ir laisvajam pa-sauliui prielaida grindžiami viso lais-vojo pasaulio (ir Satelitinio!) su-daryti ar projektuojami planai, persigrupavimai, naujos orien-tacijos ir jų perspektyvos suby-rėtų kaip kortų nameliai. Sutru-pėtų ir satelitinio pasaulio vil-tys nusikratyti sovietinė hegemo-

nija. Žodžiu, kol Sovietija stipri ir kol ji laiko savo rankose dip-lomatinę iniciatyvą, laisvasis pa-saulis neturėtų ieškoti kitos išeit-ies, kaip vietos skaldymosi, glau-dinti gynybos sąjungos bendra-darbiavimą ir integruotos fizinės jėgos stiprinimą. Pasaulio pasi-dalinimas į dvi stovyklas per visą pokarinį laiką nesusiaurėjo, bet stiprėjo ir plėtėsi tiek, kad ir tas vadinamas tretysis pasa-u-lis neišvengia darytis tų stovyklų įtakos ir varžytinių objektu. Ki-nijos klausimas tuo tarpu tos pa-dėties dar nepakeitė, bent nepa-keitė Vakarų naudai, o Kinija ne-sivaržo pasisakyti, kad užsimez-gusius su Prancūzija santykius ji laiko svarbia parama prieš ame-rikonišką imperializmą.

Vakarų atsakingieji politikai, pirmoj eilėj vokiečiai, negalvo-ja, kad komunistinis pavojus iš-nyko. Vokietijos padalinimas ir Berlyno žaltza tą pavojų tik pa-tvirtina.

De Gaulle išdidžiai tvirtina saviesiems ir pasauliui, kad Prancūzija savo savarankišką politiką atgavo nepriklausomybę (kas dėl jos kėsina?) ir nusi-kratė ją žeminančių satelitinės valstybės laipsnių... Tuo pačiu metu jis skelbia, kad Prancūzi-ja pasilieka ištikima sąjunginiams įsipareigojimams. Kaip tai suderinti su N.A.T.O. agonija? Jau priminiau, kad Prancūzija, jei neskaityti paminėto de Gaulle memorandumo, jokių konkrečių pasiūlymų N.A.T.O. sutarčiai re-formuoti nėra patiekusi. Iš de Gaulle pareiškimų tačiau galima gana lengvai suvokti jo mintį. Jis neslepia, kad yra priešingas integracijos principui ir jos praktikai. Prancūzijos presiden-tas negali pakęsti, kad senos Eu-ropos valstybės turėtų savo sau-gumą patikėti užatlantinei vals-tybei ir savo kariuomenių vado-vavimą amerikoniškam genero-lui. Atitinkamai tam nusistaty-mui jis duoda pirmenybę seno-jo stiliaus sąjungoms, tiksliai apibrėžiančioms karinius įsipa-reigojimus ir, geriausiu atveju, numatančioms bendrą vadovybę, bet su rezervu: išlaikyti dalyvių suverenumą ir savo karinių jė-gų vadovavimą. Tokia formulė, esamomis pavojaus sąlygomis, kitų N.A.T.O. narių nevilioja. Ji reikėtų galą dabartinei Sąjun-gai, N.A.T.O. esmė, jos naujo-viškumas, jos atsmogio pajėgu-mas glūdi kaip tik integracijoje. Be integracijos nebėra N.A.T.O.. Visi kiti N.A.T.O. nariai, ypač vokiečiai, nors supranta NATO reformos reikalingumą, bet visi be išimties pasilieka jos reika-lingumo, pratęsimo, jos stiprin-i-mo šalininkais. Jie stovi už ka-rinės integracijos išlaikymą ir jos kietesnį suveržimą. Vienos valtos vadovaujama, bendromis taktos metu pratybomis ir ma-nevais savitarpio sąveikai už-

grūdinta, integruota sąjunginė kariuomenė užtikrina geriausias sąlygas vieningam laisvojo pa-saulio gynybos planui įgyvendin-ti... Tikrumoje ir senojo tipo sąjunga niekuomet nebus "lygi", nes joks sąjungininkas negali pri-lygti JAV kariškai galybei. Kiek sąjungos tikslas yra priešintis sovietinei grėsmei -- ji auto-matiškai priklausys nuo stip-riausios atominės galybės, su-gebančios atsmogti agresiją... Kol ta grėsmė yra, ypač kol Berlyno klausimas nesutvar-kytas, vokiečiai ir kiti europie-čiai jokiū būdu nenori atsižadė-ti JAV saugaus "atominio liet-sargio" ir pasitiktėi spėjamu prancūzišku, kurs ir jų pačių optimiškiausiais apskaičiavi-mais, bus "veiksmingas" ne anksčiau 1970 m.

(Bus daugiau)

KAS VYKSTA KONGE?

Belgams davus buvusiai kolo-nijai Kongo nepriklausomybę, viena jos provincija Katanga no-rėjo gauti plačią savivaldą. JAV sukurstytos Jungtinės Tautos pradėjo karą prieš tą pasišiau-žusią provinciją ir jos valdovą M. Tshombę. Tas karas pasibaigė Tshombės pabėgimu į Euro-pą ir kone visos JT organiza-cijos bankrotu. (JAV turėjo JTO paskolinti 200 milijonų dolerių, kurių nėra vilties atgauti, nes Sovietų Sąjunga atsisako mokėti jai priklausančią tos "Kongo pa-cifikacijos" išlaidų dalį. Pagal statutą, Sov. Sąjunga už tai tu-rėtų netekti balso teisės JTO visuotiniame susirinkime, tačiau abejojama, ar bus išdrįsta tą sankciją pritaikyti.)

JTO "okupaciją" baigus, Konge liko toks chaosas, kad neliko ki-tos išeities, kaip šauktis vėl tą patį Tshombę, bet šį kartą jam pavedus ne vien Katangą, bet visą Kongo ir tai su JAV palai-minimu. Tokį pasikeitimą Vals-tybės Sekretorius Dean Rusk taip aiškina. Girdi, kai Tshombė no-rėjo Katangą atskelti nuo Kongo, JAV pasipriešino. Šį kartą Tshombė nori visą Kongo su-jungti, už tai JAV jam padeda.

Iš tikro gi, Tshombė savo ži-nioje turi tik nedidelę Kongo da-lį. Didesnė dalis yra paskendusī chaoso, kurį labai sumaniai kurs-to kiniečių komunistai. Jiems pa-sisekė sukurstyti vieną kaimą

prieš kitą, suorganizuoti dides-nes gaujas, kurios puolė vyriausybės įgulas. Prieš užpuolant, suklėdėliai paprastai pasidlo vy-riausybės daliniams mesti gink-lus, už tai jie gauna laisvą pasi-traukimą ir net atlyginimą. Kar-tu žadama paskelbti, kad įgula pasitraukė "po narsaus ir ilgo pasipriešinimo" i Konge tokie da-lykai esą galimi, nes ten nėra jokios valstybės ar tautybės są-vokos ir niekas nežino, kodėl tokia dalis turi priklausyti Kon-go valstybei ar jos kaimynams.

JAV ir Europai Kongo likimas ir nebūtų labai svarbus, jei joje nebūtų vario kasyklų, kurios pa-tenkina didelį Europos ir kartu laisvojo pasaulio pareikalavimų dalį. Už tai ir kiniečių komunis-tams labai svarbu Kongo laikyti savo žinioje ar bent chaoso.

Dėl tos priežasties, kolumnis-to Eliot Janeway teigimu, pre-zidentas Johnsonas apvertė aukš-tytyn kojom visą Valstybės De-partamento politiką ir asmeniškai įsakė padėti Tshombei ats-tatyti tvarką Konge. Tshombė gavo iš JAV keliolika lėktuvų, būrį partizaninio karo specialis-tų ir net parašutinininkų dalinį... "lėktuvams apsaugoti". Tai buvo tik pradžia.

Savaime aišku, kad Amerikos "viešojo nuomonė" nėra palanki naujam džiunglių karui. Jai jau pakankamai nusibodo karas Viet-name. Už tai Tshombė gavo lei-dimą ir palaiminimą organizuoti savo "kariuomenę" iš baltųjų profesionalių karių, kurie savo laiku sudarė garsiosios Katan-gos žandarmerijos nugarkaulį, prieš kurį į karą patraukė viso pasaulio Jungtinės Tautos. Wa-shingtonas taip pat spaudžia Bel-gijos vyriausybę, kad toji daugiau padėtų Tshombei.

Tshombė jau gavo kelis šimtus savanorių karių iš Pietų Afrikos, Pietų Rodezijos ir Prancūzijos. Jiems mokama po 280 dol. į mėnesį, specialistai, kaip lakū-nai, gauna 750 dolerių į mėne-sį.

Tik tomis pajėgomis, į kurias turėtų įsilieti ir buvę Belgijos žandariai, Tshombė tikisi atsta-tyti šokią tokdą tvarką. Anot Tshombės: "Po manęs nebus nie-ko!"

(vm)

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILL'S
GELINYCIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

THE BEST FOR LESS!

Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
GArden 4-8654

Platformos ir...

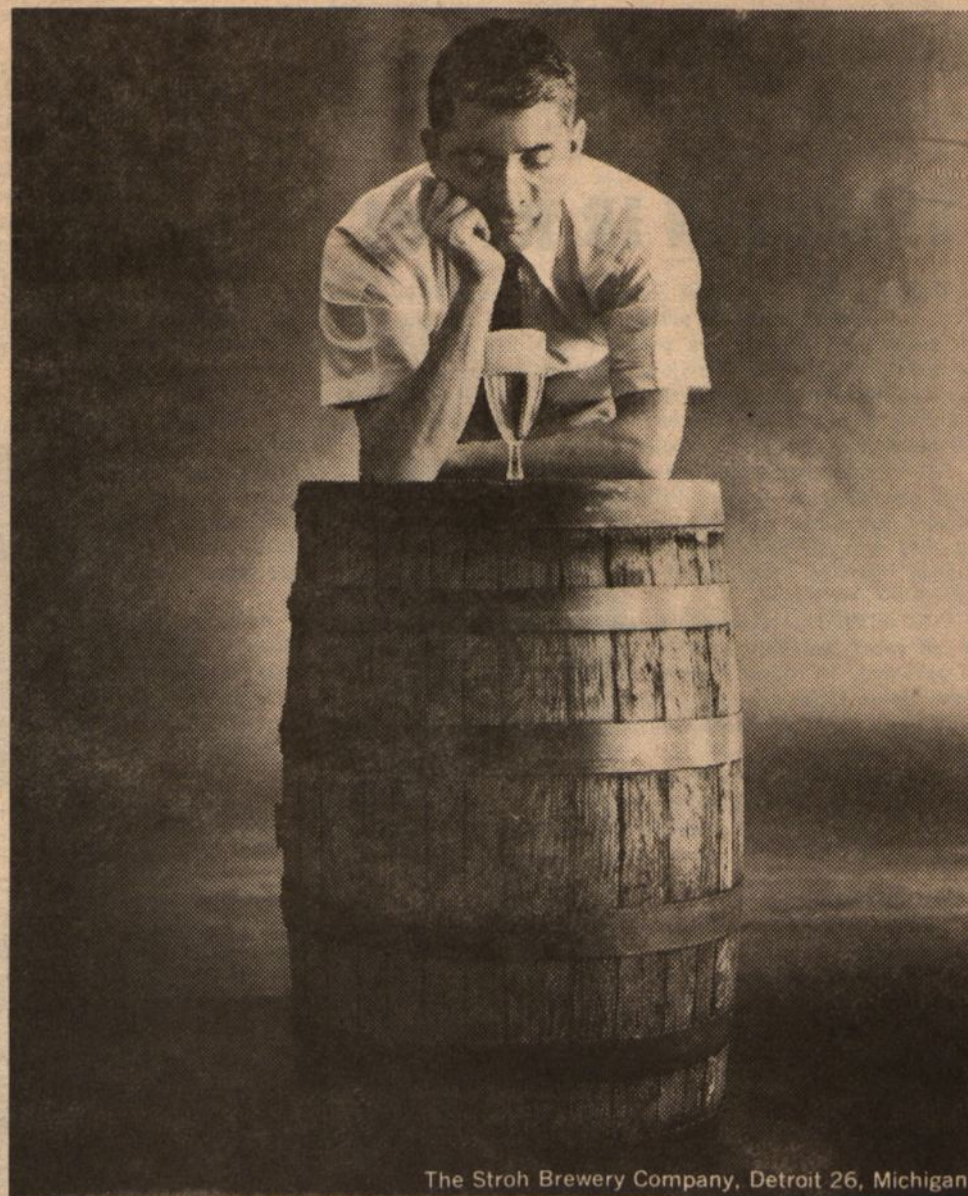
(Atkelta iš 1 psl.)

Abejų partijų komunizmo įver-tinimas yra skirtingas. Demo-kratai giriasi, kad prezidentai Kennedy ir Johnsonas sulaukė komunizmo žygiavimą pirmyn. Pirmasis Kuboje, antrasis Piet-ryčių Azijoje (sic!), kas, žinoma, neatitinka tikrų ybe. Na, bet gal tai dar atleistina priešrinkiminės propagandos metu. Blogiau, kai jie teigia, kad tarptautinis komu-nizmas neteko savo vienybės ir įsibėgėjimo (international Com-munism has lost its unity and momentum). Iš to išplaukia prie-laida, kad padėtis visur gerėja ir Sovietų Sąjunga virsta kone JAV draugu. O kaip tik tokia prielaida yra pavojingiausia Lie-tuvos nepriklausomybės aspira-cijom.

Tuo tarpu respublikonai pa-žitrėjo realiau. Jie teigia:

"Komunizmas yra mūsų vals-tybės priešas kiekviena prasme, iki jis galės įrodyti, kad atsisą-kė savo priešiškiškumo" (commu-nism is the enemy of this na-tion in every sense until it can prove that its enmity has been abandoned.). Savaime aišku, kad tokia pažirta yra daug sveikes-nė, negu dar neįrodytas teigim-as, kad viskas eina ku geriau-sia linkme.

Geriau negu žodžiai adminis-tracijos galvosena nušviečia dar-bai. Kai Nikita-Chruščiovas šne-kė Banską Bystricijoje, garbės tribunole buvo keturi amerikie-čiai, 1945 metais parašutais nu-mesti kelti priešinacines riau-šes Slovakijoje. (Viso jų buvo 20, tačiau 15 buvo vokiečių pa-gauti ir sušaudyti). Jie padėjo Nikitai švesti slovakų išsilais-vinimą, tarytum dabar iš tikro Čekoslovakijoje viešpatautų tikra laisvė. Ar jų įkyvaizdoje Ni-kita neatrodė?

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

KIEK ALAUS TAURIŲ STATINĖJE?

496 taurės (nesismulkinant dėl kelių un-cijų). Tai daug alaus. Ir jei tas alus yra Stroh's... tai daug puikaus pasismaguria-vimo... išskirtinis ugnim virto alaus skoni-s, apie kurį kiti alūs svajoja. Jums pa-tiks Amerikoje vienintelio ugnim virto alaus skonis. Išgerk Stroh's.

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

NEIŠBANDYTI PAJAMŲ ŠALTINIAI

Clevelando burmistras Ralph S. Locher rugsėjo mėnesį skelbia "kaimynystės centrų" mėnesio (Neighborhood Centers Month). Tas pavadinimas mums nieko nepasakytų, jei nepaaiškintume, kad tai yra bendruomeninė organizacija, kuri rūpinasi pavienio miesto apylinkių gyventojų iniciatyva sukurtais gėrybėmis, tar naujančiomis tos ar kitos apylinkės jaunimo pramogoms, artimesniam bendradarbiavimui, socialiniams reikalams ir pan. Tinkamesniam savų reikalių aprūpinimui, pavienių "kaimynystės centrų" organizacijos sudarė sąjungą, kuri padeda planuoti, sudaryti sąmatas ir koordinuoti pavienių centrų veiklą. Šalia to, toks apsiūngimas į sąjungą palengvina gauti reikalingas lėšas iš tų organizacijų, kurių tikslas kaip tik ir yra pagelbėti sveikai iniciatyvai, išplaukiančiai iš siauresnių bendruomeninių vienetų.

Taigi, tokiam Cleveland Greater Cleveland Neighborhood Centers Association, pradėjusi veikti tik 1963 metais ir apimanči koi kas tik 15 pavienių "kaimynystės centrų", jau turi 1 mil. dolerių metinį biudžetą. 700.000 dol. gauta iš United Appeal organizacijos. Gražiai veikiant ir iniciatyvą rodant, gauta subsidijų iš įvairių fondacijų 130.000 dol. sumoje.

Reikia pridurti, kad toji bendruomenių sąjunga palaiko tamprius ryšius su vietos švietimo ir labdaros organizacijomis, ruošia atitinkamus instruktorius jaunimo užsiėmimams ir t. t. Be abejo, kad tokiai veiklai plečiantis, reikia ir prityrusių talkininkų, kurių atsiranda, atsižvelgiant į tai, kad milijoninė sąmata leidžia jiems už darbą atsilyginti.

Šį pavyzdį patiekiau čia tam, kad parodyti, jog lietuviškosios bendruomenių apylinkės savo darbo apimtį nėra kažin kokiais pamestinukais. Gi ir lietuviškose bendruomenių apylinkėse veikia mokyklos, veikia kultūriniai vienetai, gražiai pasirodą ir dažnai panaudojami net ir amerikietiškiems reikalams, veikia jaunimo sporto klubai. Gal kiek apleista socialinė sritis. Visa tai puiku ir pagirtinas mūsų veikėjų pasiėventimas, šalia minėjamų ir pagerbimų savybė, išlaikant ir tokias organizacijas, kuriomis galima didžiulis ir svetimųjų tarpe. Ir tai ne vien Clevelande.

Klausimas ir vėl tas pats: Kiek mūsų organizacijų vadovėbės deda pastangų, kad užmezgus ryšį su tomis organizacijomis, kurios tik ir laukia progų, kad prisidėjęs savo lėšomis prie naudingų darbų parėmimo? Įspūdis toks, kad mes nenorime išmaldos iš svetimųjų. Ar tai naudinga vargingoms mūsų organizacijų kasoms, kitas reikalas. Bet kartais neišvengi minties, kad per eilę metų esame praleidę daug progų pasinaudoti tų amerikietiškių rinklinių fondais, į kuriuos patys, asmeniškai ar per darbovietes, esame sudėję ne mažą sumą.

Savo laiku Ant. Mikolūnas buvo iškėlęs mintį ir net konkretų pasiūlymą, kaip pasinaudoti Fordo fondacija. Niekas, berods, tuo sumanymu nei nebandė pasinaudoti? Neteko girdėti, kad lietuviškos organizacijos savo kultūriniais ir bendruomeniniais darbams pagelbėti būtų nukreipę savo žvilgsnį į fondus, kuriais pasinaudoti būtų naudinga ir į juos surasti keliai būtų kartais net išganingi.

(J. Č.)

LAIŠKAI

NAKTIS IŠ NAKTIES...(2)

B. K. Naujokas nesutinka su vis daugiau ir daugiau mano minčių. Tai yra jo malonumas ir demokratiška teisė, kaip ir mano teisė turėti savas mintis. Nesutiko jis dėl pažiūrų į karą. Nesutiko dėl to, kad vedamieji straipsniai turėtų pasakyti aiškiai, kas kaip, ko galima laukti ir kas privalu norėti. Po to (Dirvos 95 nr.), jis nesutinka, jog iš vedamųjų straipsnių paprastai lauktina, kad jie mus vestų... Naujokas tvirtina, jog tai "visai netikslus teigimas".

Visa tai turbūt dėl to, kad artimam Naujoko pažįstamui (vr) Dirvoje nepavyko parašyti tinkamą vedamąjį straipsnį nei formos, nei turinio atžvilgiu. Dėl to nereikėtų smarkiai nervuotis. Dažnam iš mūsų kartais rašte nepasiseka taip, kaip norėtusi.

Gali būti visokių teorijų dėl vedamųjų straipsnių pobūdžio ir paskirties, ką Naujokas stengiasi dėstyti. Per nelaimę su tomis teorijomis, ypač liečiamomis volkiečių, prancūzų ir amerikiečių žurnalizmą, jau seniai ir man teko susipažinti. Tegu tai skambėtų lyg metafora, bet gero vedamojo straipsnio paskirtis yra "vesti" skaitytoją, aiškiai dėstyti redakcijai, leidėjui ar ideologinėms bei politinėms srovėms, kurių laikraštis atstovauja, "platformą": mintis, nusistatymus, siekimus, norus, liniją...

Tad mano paprastas teigimas buvo užtenkamai tikslus. Tokio pobūdžio vedamieji straipsniai laikraščiuose kaip tik būtų labiausiai tinkami lietuviškam išeivijos skaitytojui, iš kurių tik retas gali skirti dėmesį ir laiką gilintis į raitomų teorijų miglas, o nori tikslaus ir aiškaus atsakymo, kas kaip, kas gerai, kas negerai ir t. t.

O tas skaitytojas, kuris nori miglų, asmeniškų samprotavimų, stiliaus įmantravimų, pliauškalų, nesibaigiančių polemikų ir šiaip visokių išraiščių, verčia kitus puslapius ir ieško atitinkamų straipsnių, pvz., kaip mano "Akimirkos" ar B. K. Naujoko užrašai...

Kiek esu stebėjęs ir publikoje tikrinęs, patyriau, kad daugumas mūsų lietuviškų skaitytojų savo laikraščiuose mažiausiai skaito ... vedamuosius straipsnius. Kodėl taip yra (būty gerų patelių), tai sudarytų kitą temą. Bet jos šį kartą negilinsiu, nemorėdamas didinti nemalonumo (J. Č.) ir kity laikraščių editorialistams. Jų pareigos ir taip baisiai sunkios.

B. K. Naujokas mano, kad vedamųjų straipsnių "vedimas" priklauso nuo to, "kiek kuriuos skaitytojus tuose straipsniuose dėstomos mintys įtikina ar neįtikina".

Man labai gailla, -- bet tai praktiškai kaip tik labai sludus ir neįtikinantis teigimas. Kun. J. Garšva Draugo vedamuosiuose neįtikins ateisto, J. Kardelis Neprikli. Lietuvoje neįtikins fašisto, A. Kaulėnas L. Lietuvoje neįtikins nė vieno social-demokrato ir trūksta davinų, kad A. Bimba per Laisvę būtų kada

Mūsų foto bendradarbis Australijoje E. Karpavičius, per krepšininkų išleistuves Bankstowne suruošė foto parodėlę, kurioje buvo pavaizduoti įvairūs momentai iš mūsų krepšininkų laimėjimų Australijoje.

KREPŠININKŲ VIEŠNAGĖ AUSTRALIJOJE

RYŠIAI SU VIETOS JAUNIMU IR KREPŠININKU LAISVALAIKIS

V. Radzevičius

ne jų laukė amerikiečių trenerio paruošti Viktorijos krepšininkai, kurie naudojo viską, kad tik kaip nors laimėtų.

Po Melbourne sekė dar kietes-

su skirtingom klimatinėm sąlygom, skirtinga aplinka. Paskirtoje vietoje išlipus iš lėktuvo, niekada nebuvo daug laiko iki pirmųjų rungtynių. Vos kelios valandos. Per jas reikėjo nuplauti kėlionės dulkes naujoje gyvenvietėje, šnektelti su naujais šeimi-

Po laimėjimų Australijoje krepšininkai pakišo rinktinės trenerį V. Grybauską su visais rūbais po dušu, kad atvestų jo nervai įkaitę per rungtynes.

E. Karpavičiaus nuotrauka

nis priešas -- Australijos krepšinio meistris ir Australijos olimpinis rinktinė. Su jom Amerikos lietuviai krepšininkai susikibo Adelaidėje, Pietų Australijos sostinėje. Nė viena tų stipriųjų rinktinų neatsilaikė.

Adelaidę nuo Pertho (Vakary Australijos sostinė) skiria 1500 mylių oro keliu. Tą atstumą jiems pavyko nugalėti tik per 7 valandas -- lėktuvus sutiko stiprų priešvėją.

Sulošę Pertho dvi rungtynes, vyrai vėl buvo permesti per visą platų Australijos kontinentą. Pakanka pažvelgti į žemėlapi, kad suprastum koks atstumas tarp Pertho ir Sydnėjaus.

Reikia atminti, kad svečiams teko žaisti dešimtyje atskirų vietovių, kurias viena nuo kitos skiria ne tik šimtai, bet ir tūkstančiai mylių. Skirtingos vietos

ninkais, bent valandėlei ištieti pavargusį kūną ir tuoj vėl kovoti. Kovoti kietai, atkakliai, su nepalaužiamu ryžtu laimėti, nežiūrint kokio pajėgumo priešas bebūtų, kokius talkininkus savo komandon pasitelktų.

Be kėlionių ir rungtynių, krepšininkų valandas rijo įvairūs priėmimai, sveikinimai, oficialios vaišės.

Artimai stebėjau viešinių krepšininkų kovas ir gyvenimo valandas Adelaidėje. Čia jie praleido pilnas septynias dienas ir sulošė šešias rungtynes (iš jų trys buvo tikrai sunkios). "Laisvalaikis" jie buvo pristatyti lietuvių bendruomenė, turėjo vieną susipažinimo vakarienę, vienus pagerbimo pietus, dalyvavo viename jų garbei surengtame balijuje, buvo priimti pas miesto

Sydnėje prie rungtynių krepšininkų išvykos nariui V. Bazėnui, tą vakarą sulaukusiam 18 metų amžiaus, Jūratė Reizgytė įteikė degančiom žvakėmis išpuoštą tortą, o draugai padovanojo kėlionės rankinuką.

E. Karpavičiaus nuotrauka

burmistrą, dalyvavo lietuviškose pamaldose, televizijos stotyje žiūrėjo savo rungtynių filmos ir kasdien, nustatytu laiku, turėjo vykti bendriems pietums.

Rungtynės Adelaidėje kasdien prasidėdavo 9.15 vakare. Kol vyrai, supliekę priešą, pasiekdavo savo laikinus namus, jau būdavo po vienuoliktos valandos. Žodis su šeimininkais ir lengvi naktiečiai prastumdavo juos ir pro vidurnaktį.

Iki sekančio programos punkto -- bendrų pietų -- likdavo mažiau nei dvylika valandų. Atidavus miegui bent aštuonias valandas, nesunku suprasti, kiek daug "laisvalaikio" iki 12-tą valandą prasidedančių bendrų pietų, kurie kasdien būdavo duodami atskiruose Adelaidės restoranuose su naujais "sponsoriais" -- lietuviškų organizacijų vadovybėm ar pavieniais biznieriiais.

Tarp pietų ir vakarienės vyrai kartais suspėdavo pažaisti golfą ar aplankyti vieną kitą naujai surastą bičiulį. Kartais jie susimesdavo kruvelėn pasidalinti įspūdžiais, išsiblaškyti.

Pagal iš anksto nustatytą programą, krepšininkai privalėjo grįžti į savo gyvenvietes apie 6 val. popiet, kad čia pavakarieniautų ir pailsėtų prieš vakare vykstančias naujas rungtynes.

Nežiūrint perkrautų dienų ir sunkių rungtynių, vyrus gundė kvietimai pavakarioti su jaunimu, kuris nesiliovė planavęs arčiau susidraugauti, artimiausieji kitus pažinti. Tačiau vadovybė ir šiuo atveju buvo kietas: po rungtynių tiesiai į namus, nes rytoj teks dar sunkiau kovoti. Nors ir skaudančiom širdim, krepšininkai klausė savo vadovų. Tiesa, keli iš jų, kartą buvo sugundyti (juk ir levo Adomą kartą sugundė), bet, pusvalandį paviešėję, jie paliko nusiėmusius rengėjus ir patraukė namo, kur šeimininkai laukė su šiltu pienučiu...

Draugiškesnė nuotaika ir artimesni ryšiai susimezgė tik pagerbimo balijuje ir susipažinimo vakarieneje, tačiau išskridimo valanda jau švilpė palangėse.

Nėra abejonės, kad tiek vietos jaunimas, tiek ir svečiai norėjo turėti daugiau laiko tarpusavio ryšiams sudaryti, išsišnekti. Tačiau, kaip daugelyje kitų atsitikimų, taip ir čia, malonumas ne visada ėjo ranka rankon su pareiga. O viešėje krepšininkai stipriai jautė visą tą atsakomybę, kuri jiems buvo patikėta ir nė vienu atveju neapvylė. Jie visą laiką išsilaikė pavyzdingo aukštumo.

KAUNE RESTAUROJAMA
"KARALIŠKOJI KARČIAMA"

Pavergtos Lietuvos architektai, senųjų istorinių ir kultūrinių paminklų restauratoriai, nežiūrint visokias "globėjų" trukdymų bei didelio visokiųjų priemonių ir medžiagų trūkumų, rūpinasi tuos paminklus apsaugoti nuo sunaikinimo. Turimais daviniais iš Kauno, ten dabartinio laiku vykdomi įvairūs architektūros paminklų restauravimo bei konservavimo darbai. Restauruoto Kauno pilies bokšto dabar visai kitokia išvaizda, negu buvo iki šiol. Patys seniausieji namai, vertingi senosios architektūros paminklai, kaip pranešama iš Kauno, nukrapščius tinką taip pat rodą savo senovinį grožį. Vadinamoji "Perkūno siena" prie Vytauto bažnyčios, patyrinėjus paaiškėjo, kad buvo tinko sugadinta. Architektūriniai paminklai apsaugos restauracinės dirbtuvės, kaip pranešama, ruošiasi grąžinti tą pačią išvaizdą, kurią kadaise turėjo tik pastačius.

Tiriant Kauno senienas paaiškėjo, kad Vilniaus gatvėje prieš kelis šimtmečius buvusi "Karališkoji Karčiama" -- restoranas tų laikų didikams, su kažkokiomis ypatingomis teisėmis ir privilegijomis, karalių suteiktomis.

Iš patiekų davinų neaišku, kuriame būtent Vilniaus gatvės name galėjo būti vadinamoji "Karališkoji Karčiama". Atrodo, kad tai galėtų būti kauniškams gerai pažįstamas "Napoleono Namai", kuriame buvęs Prancūzijos imperatorius Napoleonas. Nepriklausomybės metais tame name berods buvo patogiai įsikūręs Brooklyno "kriaučius" ir apskrų verslininkas Kuosaitis, ten turėjęs didelę drabužių siuvyklą bei įvairios aprangos medžiagų sandėlį.

AKIMIRKOS

Užšalo ne tik Kybartai...

BRONYS RAILA

Ar mes galėjome ką geresnio sugalvoti 1945-48 metais "tremtyje", ar dar po trijų metų, ar ir vėl dar keliais metais vėliau?

Galėjome, turėjome ir privalejome, - tik mes niekaip nenorėjome pažinti tikrovę į akis. Lietuviško ir tarptautinio gyvenimo tikrovę.

Pavyzdžiui, Mes galėjome ne tik nesisplaudyti dėl "Kybartų akty" ir Lietuvos Diplomatinijos Šefo institucijos užsienyje, bet tati visomis jėgomis palaikyti ir stiprinti. Šis valstybinio tęstinumo veiksnys būtų galėjęs turėti žymiai daugiau moralinio svorio tarptautinėje plotmėje ir daugiau patarnauti Lietuvos bylos bei lietuvių tautos laisvės interesams.

Iš antros pusės, mūsų "konstituciniai likučiai" - išlikusios ir dar galėjusios veikti Lietuvos pasiuntinybės - galėjo parodyti žymiai daugiau veikumo, įsisaugoti naujus uždavinius, tauteje gimusią rezistencinę dvasią ir jos naują psichologiją, ryškiau ir įtaigiau veikti Lietuvos valstybinių ir tautinių problemų sprendimus visuomenėje.

Mūsų visuomeninis išsivijimas ir "tremties potencialas" turėjo mesti iš galvos vaikiškas užmačias užsienyje atlikinėti Lietuvos "konstitucinius perversmus", monopolinius tautos valios "atstovavimus", prezidentų, seimų ir vyriausybės "funkcijas", steigiant net savo atskiras "užsieninių reikalų tarnybas", visa tai atremiant dešimties ar daugiau politinių partijų bei sezoninių sambūrių pagrindu, - labai silpnais, ne kartą fiktyviais ir, užsienio gyvenimo sąlygomis, be jokio senso dydžiais (net D.P. pabėgėlių stovyklose ar vėliau tapus kitų valstybių piliečiais).

Reikėjo tuoj suvokti ideologinio rungtyniavimo ir partinio politavimo beprasmiškumą, liautis su demagogiškais tauškalais apie tikrąsias demokratijas, diktatoras, fašizmus ir totalizmus,

kiekvienam kiekvieną linčuojant ir tuo galutinai sutremiant bet kokį mūsų politinės emigracijos prestižą ir vertę savųjų bei svetimųjų aplinkoje.

Veikiant solidariai su "konstituciniais likučiais", reikėjo greitai surasti formą organui, skirtam pavergtai Lietuvai padėti ir jos išlaisvinimo bylai ginti ilgame akiratyje, pirmų pirmiausia su galimai mažesniais nuostoliais, išlyginant begėdiškai ignoruotą gaivališką ir kruviną Lietuvos partizaninių sąjūdžių tratinimą, tuo pat metu rimtai išstudijuoti, sudaryti ir palankiai vykdyti, su lankstumu naujoms sąlygoms ir tekančio laiko reikalavimams, lietuvių tautos rezistencijos doktriną...

Tai tik keli atvejai ir kelios mintys. Jų būtų dešimtys. Ir jos jokia naujiena po to, kai šaukštas po pietų ir kai mes visi galime rodytis labai gudurūs.

Prieš eilę metų tos mintys buvo sakytos ir rašytos. Mokačiam skaityti, jų atbalsių pilna net mano abiejose knygos, kiek jos būtų silpnos, ir kiek be reikalo būčiau galėjęs laiką anieks rašiniams surinkti ir perredaguoti, ar eikvojęs lėšas jiems išleisti.

Bet štai A. Kučys sako, kad anuose mano straipsniuose "niekur to nepastebėjus", pasigedęs "konkrečių pasiūlymų Lietuvos vadavimo akcijos ir organizacijos problemose", jis "neradęs jokio svarstymo, kas reikėtų daryti" ir neradęs "jokios minties, kuri nurodytų, kas yra darytina". Žodžiu, neradęs jokių receptų Viliui, ir aš, priešingai kalbėdamas, tik pūšisius tuščiais pasigirymais.

Sorry. Jei Kučys tai būtų iš tikrųjų skaitęs ir visticieks nieko neradęs, tai aš nieko čia negaliu padaryti. Ir net daug nesistebiu: ne jis vienas tebėra ant akių užsidėjęs tokį juodą sieta, kad stačiai nieko nebegali pa-

matyti, ir todėl būtų visiškai tuščia šiai visuomenės daliai ką nors daugiau tuo klausimu kalbėti.

Bet yra iš esmės klaida manyti, kad publicistas būtinai privalo surašyti kiekvienam, taigi ir Viliui, receptus. Trys lašai iš ryto, keturi perpiet, vienas vakare, karštas kompresas ant nugaros, tarpkojis praplauti šiltu vandeniu ir pabarstyti pudra, tada nuryti vieną raudoną ir vieną baltą piliulę...

Receptų rašymas nėra publicisto, visuomeninių problemų kritiko ar aplamai laikraštiniško uždavinys. Nėra jo uždavinys pateikinėti konstitucijų, statutų ar taisyklių suparagrafuotus projektus. Jam pirmiausia rūpi bendresnė analizė, pagrindinių dėsnių ieškojimas, ištyrimas, mėginimas juos formuluoti. Savo rašiniuose aš daugybę kartų, dešimtimis puslapių esu kalbėjęs ta kryptimi, iš įvairių plotmių ir kampų mėginęs piešti, kokia buvo mūsų pokario panorama, kaip organizavosi užsienyje "Lietuvos laisvinimo darbas", kokia buvo jo (taigi, ir Viliui) praktika bendruose dėsniuose ir smulkmenose, kokia buvo dvasia, psichologija, kokios idėjos rungėsi už ką "galvas guldė", už ką turėjome, ar neturėjome guldėti...

Jeigu mes sutarsime dėl pagrindinių dėsnių, jeigu išsugrindysime atitinkamą dvasią ir įsigyvensime į tam užnugarui darantį psichologiją, trumpai sakant, išbręsime tam tikroje politinėje kultūroje, tai statutų projektų parašymas pasidarys gana lengvas ir jų priėmimas konferencijose ne per daug ilgas.

Taigi, reikalas čia eina ne dėl senojo Viliui, jokiui atveju ne dėl mūsų pokario Viliui nelaimių. Kodėl aš turėčiau siflyti projektus, kaip Vilią reformuoti,

kaip jį vieną pagerinti, kaip jį dar išgelbėti? Už ką? Ar už tai, kiek jis žalos pridarė bendroje lietuviškų reikalų plotmėje, kiek prijuodino savo "smerkimais" ir šunybėmis BDPS, vėliau LRS, dar vėliau laisvės kovotojus ir tautininkus? Taip nemanau ir nesijaučiu už tai Viliui skolingas. Ir neįžiūriu jokios tautinės pareigos išskirtinai palaikyti organą, kuris po karo savo struktūra, dėsniais, užmojais, savo morale ir veikimo metodais išskirtinai daugiau nešė žalos, negu naudos. Tegu pirmiau gelbstisi, reformuojasi ir persiplenuoja jis pats, jeig dar nori ir gali. Tegu pirmiau jis atitaiso bent dalį žalos ir nuoskaudų, kurių jis pridarė.

Kaip pirmiau buvo, taip šiandien užsienyje yra net dar daugiau įvairių Lietuvos laisvinimo ir Lietuvos bylos gynimo veiksmų, kurie kiekvienas savo kukliu pajėgumu ir išmone mėgina atlikti užsibrėžtus, kaip paprastai kilnius uždavinius. Vilkas senai nebėra jokia centrinė figūra, aplink kurią būtų prasmedę tūpčioti su specialiais reveransais. Jo užsimojimas toliau ir ko daugiau "apjungti po viena kepure" senųjų Lietuvos politinių partijų pavadinimus, dar jų net naujų išgalvojant, yra greičiau pamišėliškas vis naujų fikcijų ir iluzijų medžiojimas. Toks užmojis man atrodo visai bereikšmis ir neįdomus. Ir tikdu, ne man vienam.

Kitaip buvo pradžioje, kai buvo svajota prasidėjant išlaisvinimo karui "jeigu ne ši pavasarį, tai sekantį rudenį". Visa dar buvo arčiau prie praeties. Naujovė tik "laikina". Reikėjo ruošis grįžti Lietuvą valdyti. Kai kam net atrodė naudingas užsiėmimas ruošti Nemuno uosto perstatymo planą prie Kauno. Ir visos didžiosios partijos buvo Viliui. Reikėjo skaitytis su svariu organu.

Ir buvo skaitomasi, BDPS buvo pirmasis, dar 1946 - 1947 m. pasiūles per Vilią rimtą Lietuvos laisvinimo (rankių reorganizaciją). Be vaisių. Sekančiais metais pakartotinai ieškota kompromisų, nerealių ir bemaž neišminčių, - nieko nedavusių, tik dar

pabloginusių tolesnę raidą. Dar vėliau kone kasmet maždaug ligi 1956 m. vis buvo įvairių konkrečių siūlymų tiesioginio išsiaiškinimo, susitarimo ar, geriausia, visuotinės lietuvių konferencijos būdu įsteigti bendrą ir autoritetingą lietuvių rezistencijos centrą užsienyje. Tie planai ir receptai dūlė Diplomatinijos Šefo S. Lorzaičio, LRS pirmininko S. Kuzminsko, vicepirmininko S. Žymanto, LNT pirmininko V. Rastenio ir gal dar kituose archyvuose. Ar juos vėl kasti iš dulkių, mėginti atšildyti visa, kas buvo užšaldyta ir sušalo? Ar tai, kas buvo realu ir tinkama anuomet, dar turėtų vertę ir realias galimybes šiandien? Ne, tikriausiai ne viskas, nes daug kas arba išnyko, atgyveno, arba sąlygos pasikeitė. Užšalo ne tik Kybartai, užšalo Pfullingenas, Brooklynas ir visi kiti vietovardžiai...

Kaip anksčiau, taip ir dabar esminė problema tebėra ne Viliui lopymas, ne baldų perstatinėjimas dulkino kambario viduje, ne laukan išmestų baldų įsinešimas vidun ir dar didesnis užgriozdinėjimas, bet radikali mūsų tautinės

rezistencijos pastangų reorganizacija šiandien jau vėl kitos lietuviškos ir tarptautinės tikrovės rėmuose.

Nesu dabar nusistatęs rašyti tokio organo statuto. Pirmiautiam reikėtų parašyti dar vieną storą knygą ir, svarbiausia, prakalti dar storesnį galutinai užkalkėjusį ir jau beveik sterilizuotą mūsų politinės mąstysenos luobą.

Tokia galimybė labai silpnai tetiktu. Mano, kaip racionalisto, tikėjimas visada grindžiamas patyrimu ir galvojimu. Gi mes lietuviai užsienyje dabar turime tik daug patyrimų, daug senovės, bet baigiamie nustoti lietuviško galvojimo ir dabarties. Išsiviams ir emigrantams tai beveik normalus reiškinys, ir apie tai ne mano vieno buvo kalbėta ir rašyta jau beveik prieš dvidešimmetį.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNČIAMIS PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

VIRŠUJE: A. Stephens diriguoja jungtiniam chorui.
Vyt. Maželio nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur. Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth. Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN. RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND. Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Siekime vienybės jaunimo labui

— J. Bubelis —

Mūsų politinėms grupėms rodant norą grįžti į konsolidacijos kelią, atsiranda galimybės bendruomeniniai atsikvėpti, augti ir stiprėti. Politinių grupių tarpusavio kova buvo nemaža kliūtis sekmingesniai Lietuvos laisvinimo bylos kėlimui ir jos perkėlimui į Jungtinių Tautų forumą, bei kitas institucijas.

Politinių veiksmų sutarimas turės įtakos ir į didesnę jaunios kartos įjungimą lietuvių bendruomenėn. Jaunimas iki šiol priklausio lietuviškiems veiksmams dėl vedamos vieningai bendruomenės žalingos politikos. O kad jaunieji vis dar atokiau stovi nuo bendruomeninės veiklos ir lietuviybės išlaikymo rūpesčių, rodo jų permažas lituanistinių mokslų ir lietuvių rašytojų veiksmų, kūryba domėjimasis.

Didelių vargų Kultūros Fondas leidžia mūsų žymių rašytojų veiksmus, o pažvelgę į mūsų studijuojančio jaunimo knygų spintas, ar jų tarpe užtiksim lietuvišką knygą? Žinoma, yra išimčių, tačiau labai nedaug. Anglų kalba knygos jiems prieinamesnės ir suprantamesnės, o lietuvių -- sunkiai beįkandamos. Kai lituanistinio auklėjimo reikalas šeimoje apleidžiamas ir kai subrendęs jaunuolis numoja ranka į mūsų bendruomeninę bei kultūrinę veiklą, toks jau tenka nurašyti iš savųjų tarpų. Ir kur gi ne. Jam ir lietuvių kalbos žodynas menkas pa-

sidaro, jau nekalbant apie savo tautai privėsčius sentimentus. Tokia į jaunimo tarpą besibraunanti dvasia, savaime aišku, rautina lauk. Bet kokdomis priemonėmis? Kaip? Į tai nelengva atsakyti.

Pirmon eilėn, susirūpinkime savo prieauglių namie, leidžiant į mokyklą, kad jis išaugtų lietuviškas. Lituanistinė mokykla turėtų veikti prie kiekvienos skaitlingesnės lietuvių bendruomenės apylinkės.

Atsiminkime, kad kur ima reikštis tautinės gyvybės išlaikymo bėdos, ten atrandame ne vien tik šeimų kaltę, bet ir mūsų bendruomeninį išsiblaškymą.

Apylinkėse siaurėjant veiklos apraiškoms ar jos nariams apnūdus, ko gero begalima tikėtis? Todėl spieskimės į lietuvių bendruomenę ir kitus į ją traukime. Fizinė egzistencija, nors ir kaip ją laikytume svarbia, vis dėlto yra antrinė. Išsivija yra sukūrusi savo buvimą įteisinimą, susidedantį iš bendruomenės siekiamybių. Tietikslai atsiekiami per tautinės atgaivos bazes - savas bendruomenes. Į tokias bazes nesunku būtų įvesti ir jaunąją kartą, jei mažiau tarpusavy erzelio keltume, ginant savąsias politines spalvas, o daugiau prisilaikant tautinės vienybės ryšio, rodant gražų pavyzdį.

Mūsų politinėms partijoms vienybė atsiekus, reikia tikėtis tautiniai bendruomeninio pasis-

VIRŠUJE: Prof. J. Stukas, Lietuvių Dienos ruošimo komiteto pirmininkas, kalba į susirinkusią minią.

Vyt. Maželio nuotrauka

tiepimo bei gyvesnės kultūrinės ir lietuvių išlaikyti veiklos. Ypač didelį dėmesį teks atkreipti į jaunąją kartą, kuri neturi likti už bendruomenės ribų.

Ruoškime sau pakaitalą, vyresniesiems iš "klumpių" krentant. Sykį šių eilučių autoriui vienas studentas, pakalbintas įsijungti į bendruomeninę veiklą, atrėžė žia-

taip: "mes, jaunieji, palauksime, kol senieji savo atsivežtas giesmes išgiedos, tada jau mes stosime į jų vietas ir duosime kitą toną". Tačiau kokį toną, taip ir nepasakė.

Matant, kuriais keliais didesnė mūsų prieauglio jaunimo pasuko klaidžioti, susirūpinkime juo. Traukime jį į bendruomeninę darbą anksčiau, negu jis nusitais, kada turės ateiti... su naujos bėrybės tonu.

Yra ir gražių pavyzdžių. Yra sąmoningo akademinio jaunimo, naujos gaidės aušininkų, kurie budins lietuvių apmirusius ir įkvėps dvasią susiprasti.

Kažin, ar daug kas iš mūsų vyresniųjų brolių politiniuose veiksmuose apgalestaus, kokį jie per savo partijos ganyką ir ginčais su kitomis grupėmis per eilę metų tautinės vienybės pavyzdį yra parodę?

Turėjome ne vieną bandymą konsoliduoti grupiniai ir politiniai, tačiau būtų gražu, jei šis paskutinis daromas žygis įneštų į mūsų tarpą brolišką santalką ir tikrą vienybę.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

GIMTOJI KALBA -- 1964 m. 2 nr. Redaktorius L. Dambriūnas, 4314 40th St., Brentwood, Md. Administracija -- 5348 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill. Prenumeratos kaina metams -- 2 dol. Leidžia Kultūros Fondas.

Paminint G.K. pasirodymą, Dirvoje jau ne kartą buvo užsiminta, kad būtų gerai, jei to žurnalo redakcija atkreiptų didesnę dėmesį mūsų laikraštinės kalbos trūkumams. Šį kartą ir nepagailėta pipirų Dirvai ir Draugui. Kiti gal dėl to užsistūtinę, bet Dirvos redakcijai smagu, kad skaitytėjai ir švarios, taisyklingos lietuvių kalbos mylėtojai nori matyti tuos du laikraščius leidžiamus taisyklingesne kalba.

Šiame G.K. numeryje paskirti net 5 psl. laikraštinės kalbos trūkumams išskirti.

Šalia kitų straipsnių ir naujinių "klausimų ir atsakymų", tel. pa ir St. Barzduko recenzija, radusi visą eilę trūkumų M. Katiškio knygoje Šventadienis už mieto.

TECHNIKOS ŽODIS, 3 nr (87). Pasirodęs mūsų inžinierių ir architektų s-gos žurnalas savo tu-

riniu kreipias dėmesį į naujausius technikos laimėjimus, nestokoja žinių apie pavienius lietuvių, technikos srityje iškilusius darbu ir mokslu. Leisdami savo periodinį leidinį, lietuviai inžinieriai parodo ir savo visuomeniškumą bei prisirišimą organizuotam lietuvių visuomeniniam gyvenimui. Čia rasi ne tik sausų ir tik specialistams "įkandamų" straipsnių, bet įdomių informa-

cijų ir žinių, reikalingų ir naujinių visiems technikos pažangai ir lietuvių inžinierių vaidmeniui besidomintiems.

Žurnalą redaguoja V. Pavilčius. Metinė prenum. 5 dol. Adm. adresas: A. Pargauskas, 5823 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

PREZIDENTO

ANTANO SMĖTONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO

parašytas veikalas neužilgo pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba.

Šį leidinį dar galima užsiprenumeruoti, prišuntus 10 dol. ALT S-gos išdėdinkui Povilui Ališauskui -- 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriky baldus, kilimus, namų įrenginius; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduodama baldų biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

• Pinigų taupymui nereikia rašinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam risas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

Rita Lee-Kilmontytė pravedusi Lietuvių Dienos programą.

Vienos spalvingiausių programų iki šiol matytų Pasaulinėje Mūgėje (N. Y. Times) "kaltininkai" -- šokių vadovai su Jadvyga Matulaitiene priešakyje.

New Yorko lituanistinės mokyklos mokiniai Lietuvių Dienos parade.

Vyt. Maželio nuotraukos

Vytautas ir Kotrina Marijošiai Bostone, išleisdami savo jauniausią dukrą Gražiną į Putnamo vienuolyną, suteikia tėvišką palaiminimą.
E. Kerbelienės nuotrauka

LB CHICAGOS APYGARDOS VALDYBOS NEGALAVIMAI

Naujųjų ateivių pastangomis Chicagoje pradėtas Lietuvių Bendruomenės organizavimas davė daug pozityvių darbų. Buvo įsteigta apygarda, centrinės institucijos: Kultūros Fondas, Švietimo Taryba ir kt., kuriose nuo pirmų dienų dirbo ir dirba žymesnieji mūsų darbuotojai.

LB Chicago apyg. valdyba yra viena iš svarbiausių variklių lietuviškame gyvenime. Jau 12 metų bendradarbiaudama su vietinėmis organizacijomis yra užsirekomendavusi dideliais darbais. Jos pastangomis kuriamos lituanistinės mokyklos, moksleivių tautiniai ansambliai, visuomet piniginiai LB valdybos remiami. Rengiami reikšmingesni mūsų tautos ir valstybės įvykių minėjimai, įžymiųjų veikėjų sukakčių minėjimai ir akademijos, koncertai, teatro spektakliai, kultūros kongresai, spaudos ir kitos parodos, dainų ir šokių šventės, lietuviškų paviljonų įrengimas Tarptautinėse parodose, prisidėjimas prie Pavergtų Tautų savaitės darbų ir šimtai smulkesnių, einančių paskui vienas kitą ar lygiagrečiai.

Visuomenė su pagarba ir džiaugsmu stebėjo solidarų ir kultūringą LB Chicago apygardos valdybos veikimą.

Bet... ir gražiame veikime kartais atsiranda nesklaidumų...

1962 m. sausio mėnesį LB Chicago apygardos apylinkių atstovų suvažiavime išrinkta apygardos valdyba, pradžioje K. Drungos, vėliau P. Vėbros pirmininkaujama, su nemažesniu atsidėjimu dirbo bendruomeniška darbą. Patriotiškai nusiteikusi visuomenė reiškė savo pritaurimą ir pasitenkimą. Tačiau, 1963-iais metais, ruošiant Tautinių šokių šventę, dauguma tos valdybos narių pradėjo jausti, kad vienas iš jų, organizuodamasis šventę, pradėjo rodyti iniciatyvą nesuderinamą su kolektyvo veikla. Rodos, turėtume tik sveikinti, kad Bendruomenėje atsiranda žmonių, kurie savo darbais gražiai užsirekomenduoja ir įgyja visuomenėje simpatijų. Gaila, kad minėtas valdybos narys, atlikdamas pavestą darbą, pamiršo bendruome-

nišką solidarumą, būtiną priemonę didesnius darbus vykdančiam. Bet dauguma apygardos valdybos narių nekreipė į tai dėmesio.

Prieš 1964 m. vasario 2 d. apygardos apylinkių atstovų metinį suvažiavimą, išėjo viešumon organizuota grupė (ne kokios nors viešosios partijos), kuri iš anksto norėjo įtaigoti suvažiavimo atstovus balsuoti už jų sąrašą siūlomus kandidatus. Sąrašas buvo ir pats organizuotos grupės vadovas. Sąrašas buvo dalinamas atstovams. Po juo buvo pasirašę net trijų LB apylinkių pirmininkai, kaip vėliau paaiškėjo, neturėję tų valdybų įgaliojimų. Aišku, tokios grupės organizavimas ir trijų pirmininkų po sąrašų padėti parašai, buvo skaudus ir neteisingas bendruomeniško solidarumo pažeidimas. Tada atstovai skubiai pradėjo siūlyti valdybą daugiau kandidatų. Rezultate: iš grupinio sąrašo išrinkti 5 asmenys, o iš suvažiavimo išstatyti kandidatų — 4.

Naujai išrinktoje apyg. valdyboje tuoju išryškėjo nesolidarumas. Pagal grupinį sąrašą išrinktieji pajuto savo daugumą ir, matyt, nutarė su kitais išrinktaisiais nesiskaityti. Pradėjo viešai skelbti apie silpną buvusių valdybų veiklą ir pasiryžimą nuveikti daugiau. Spaudoje pasirodė eilė straipsnių, apie veiklos planus: valdyba ruoš aukštesnio lygio kultūrinius rengimus, organizuos menininkų susitikimus su liet. visuomene, rengs jaunimo pavasario šventę (akademinių), tą akademinių jaunimą įrems ir LB eiles, organizuos pavasario sporto šventę, vasarą ekskursiją į Europą su lietuviais menininkais, bendruomenės mėnėsį ir t.t.

Nuo skelbtų valdybos planų praėjo apie pusmetis, o tie planai taip ir liko... planais. Jie negalėjo būti įvykdyti, nes iš grupinio sąrašo išrinktieji buvo ir yra dar nauji Bendruomenės veikloje, o didžiudamiės savo "laimėjimu", užmiršo solidarumą, be kurio darbai atlikti neįmanoma. Patys darbu nevykdėdami, užkirtė kelią ir kitiems išrinktiesiems. Seniai žinomiems

DETROIT

• Algis Zaparackas, Lietuvių Studentų Sąjungos CV pirm. ir Lietuviškų Melodijų radijo valandos pranešėjas patieks savo išpūdžius iš Lietuvių Dienos New Yorke, šį šeštadienį, rugsėjo 5-tą, 8:45 iki 9:45 val. vak. iš radijo stoties WJLB banga 1400 k.

Detroito laikraščių streikui nesibaigiant, Lietuviškų Melodijų radijo valandą prailgino savo programos žinių skyrių, duoda pasaulinių ir vietinių įvykių žinias, ypatingai tas, kurios liečia lietuvių reikalus.

Daugelis lietuvių gyvena toliau nuo Detroito, dabar negirdi L. M. programos dėl to, kad dienos metu WJLB signalas siekia 1000 lempų, o naktį siekia tik 250 lempų. Programos vedėjas Ralph Valatka stengiasi vėl gauti dienos meto laiką. Kurie dabar negirdi programos, prašomi parašyti tuoj reikalu laiškus radijo stoties vadovybei sekančiu adresu: Mr. Thomas J. Warner, General Manager, Radio Station WJLB, 3109 David Broderick Tower, Detroit 26, Michigan.

• Ralph Valatka su šeima išvyksta kelioms dienoms atostogų šią savaitę, ir sugrįš penktadienio vakarą. Programos reikalais skambinkite telefonu šeštadienį — Broadway 3-2224 — iki 6 val. vak.

MOKSLO METŲ PRADŽIA

L. B. Detroito Lituanistinė Šeštadieninė Mokykla su šiais mokslo metais žengia į penkto-

LB veikėjams, kuriems dažniausiai, apie pirmininko naujus ar senus planus ir mintis nieko nebuvo ir nėra informuojama. Jeigu ir būdavo painformuojama, tai po to, kai jau reikalas nutartas...

Tiesa, valdybos surengta buv. valdybos švietimo vedėjo J. Vedegio užplanuota vaikų pavasario šventė ir vėžių balius, kurio visas pelnas, remiantis LB apyg. informacija, turėjo būti paskirtas vykstantiems į Lietuvių Dieną New Yorke vietinams. Bet ir čia apyg. valdyba neparodė supratimo, nepaskirdama pašalpų kai kurioms grupėms, reprezentuojančioms lietuvių ne tik savųjų, bet ir svetimųjų tarpe ir kurių eilėse matysime apie 75% akademinių jaunimo.

Tikrai gaila, kad valdybos pirmininkas, būdamas energingas ir darbštus, paneigia bendruomenišką solidarumą. Pavyzdžiui galime nurodyti buv. Taut. šokių šventės reikalą. Apyg. valdybai buvo paskirta 1000 dol., kad organizuotų šokių mokytojus ir instruktorių kursus. Pirmininkas, nepranešęs ir nepatiekęs posėdžiui, pats vienas ėmėsi organizuoti kursus, pradžioje paskyręs tam darbui vicepirmininką, bet, kai pastebėjo organizacinius trūkumus, pasiėmė pats. Pirmininkas turėjo žinoti, kad kursams organizuoti pinigai skirti ne jam, o apyg. valdybai, turinčiai teisę ir pareigą parinkti lektorius, numatyti samatą, nustatyti kursų programą ir t.t.

Visuomenė pageidauja, kad per 11 metų buvęs pavyzdingas apygardos valdybos veikimas nesumažėtų. Valdybos nariams reikėtų mesti kokių grupinių nusistatymų ir vadovaujantis bendruomenišku solidarumu bei persitvarkyti taip, kad veikla būtų atstatyta.
S. Š.

liktuosius lietuvių išlaikymo darbo metus. Taigi šeštadienį rugsėjo mėn. 12 dieną pradėdami 1964/65 mokslo metą. Visi aštuonių skyrių mokiniai renkami į Šv. Antano parapijos mokyklą iš ryto 9 val. 45 min. Mokiniai organizuoti dalyvaus pamaldose Šv. Antano bažnyčioje, kurios prasidės lygiai 10 valandą. Pamaldų metu giedos mokiniai, o giesmes vargonais palydės vietos vargon, Albertas Mateika, Šv. mišias atnašaus ir pritaikytą pamokslą pasakys mokyklos kapellonas kun. Kazimieras Simaitis. Mokiniai tėvai ir Detroito visuomenė yra kviečiami dalyvauti mokinių pamaldose.

Tuoju po pamaldų bus daroma visos Lituanistinės Mokyklos nuotrauka, kuri bus panaudojama spaudai, mokyklos kronikai, Lituanistinių mokyklų istorinei medžiagai ir mokyklų metraščiui. Todėl tėvai prašomi visus savo vaikus pristatyti į mokyklą laiku, kad visi visur galėtų pasirodyti ir dalyvauti.

Po trumpos pertraukos klasėse bus informacijos mokyklos darbo ir tvarkos reikalais. Taip pat bus ir dainavimo pamoka. Suprantama, kad pirmąjį šeštadienį jokių sąsiuvinų bei knygų

Detroito lituanistinės mokyklos mokiniai su mokytojais pamokos metu.
J. Gaižūčio nuotrauka

mokiniams su savim pasiimti nereikla. Tuo pačiu laiku kitose klasėse vyks naujų mokinių registracija ir mokesčio už mokslą išrinkimas. Tėvų komitetas prašo mokinių tėvus atlikti tą pareigą pirmąjį šeštadienį. Mokesčiai už mokslą nėra pakeistas, taigi viskas įprastinė tvarka. Pageldaujama, kad tėvai iš karto užsimokėtų už visus metus, tačiau tėvų palengvinimui galima užsimokėti ir pusmečiais.

Tėvams primenama, kad visi pirmojo skyriaus mokiniai, kurie iki šiol mokyklos nėra lan-

ke, iš anksto registruojasi pas mokyklos vedėją telefonu CR 8-2436 arba pas Bendruomenės pirm. V. Paužą "Neringoje". Taip pat tokia pačia tvarka turi užsiregistruoti ir tie būsimieji mokiniai, kurie, kad ir visai nėra lankę mokyklos, nori įstoti į aukštesnį skyrių. Tokie mokiniai bus perkelti į atitinkamus skyrius pagal jų lituanistines žinias. Nespėję užsiregistruoti iš anksto, visa tai galės atlikti pirmąjį šeštadienį rugsėjo 12 d. nurodyta tvarka.
Mokyklos Vedėjas

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY CO. BASEMENT STORES!

MAY'S BASEMENTS

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARKTOWN
SOUTHGATE
GREAT LAKES MALL

... Tai mūsų įdomiausias paltų
IŠPARDAVIMAS!
Liuksusiniai kailiai ir puikios
vilnonės

MINKOS

IR KITI PUKŪS KAILIAI
UŽ ŽEMĄ KAINĄ!

\$59

NATURALIOS MINKOS KAILIO
ISLAIDŽIOS APYKAKLĖS:

- Naturalios pastelinės minkos
- Naturalios sidabriniai mėlynos minkos
- Naturalios ūkio minkos
- Naturalios blondinės minkos

IR ŠIOS PUKIOS MEDŽIAGOS:

- Vilnonės Petti-Points
- Vilnonės susiliejusių spalvų
- Vilnonės skulptūrinės
- Vilnonės diagonalai
- Vilnonės dryžuotos
- Vilnonės pliusinės

VISOS PASKUTINIAUSIŲ STILIŲ
IR NAUJAUSIŲ SPALVŲ
FASONUOSE!

DYDŽIAI:

- Juniorėms 5 iki 15
- Panelėms 8 iki 18
- Mažoms panelėms 6 iki 16

SPECIALI GRUPĖ! TIK 150!
KAILIAIS APSIŪTŲ PALTŲ PAVYZDŽIAI

Daugelis šios rūšies gamintojų pavyzdžių. Liuksusinės vilnos, akcentuotos geriausiais natūralios minkos, natūralios Norvegijos sidabrinės lapės, nuspalvintų voverių kailiais. Ateikite ankčiau geriamam pasirinkimui!

\$59

IMOKEJUS \$5 mes palaikysime jūsų pasirinktą paltą

BASEMENT WOMEN'S COAT DEPARTMENT, THE MAY COMPANY,
DOWNTOWN & ALL 4 BRANCHES

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Lithuanian Village bendrovės** susirinkimas įvyko rugpjūčio 28 d. Lietuvių salėje. Susirinkimą atidarė b-vės pirm. Z. Dučmanas, kuris ir toliau vadovavo sklandžiai praėjusiai akcininkų sueigai.

Savo pranešime Z. Dučmanas, palietęs bendrą bendrovės stovį, kuris esąs geroje padėtyje, pabaigoje pranešimo pabrėžė, kad užsimojus įvykdyti visa tai, kas organizuotai Clevelando lietuvių visuomenei būtina — savi namai, vieta pobūviams, jaunimui susieiti ir jaukiai praleisti liuoslaikį jaukioj lietuviškoj pastogėj — dar reikalinga, kad žmonės uoliau įsijungtų į b-vės narių eiles perkant akcijas.

Kad b-vės stovis yra gerame kelyje, parodo ir tai, kad veikimo pirmaisiais metais akcininkams jau buvo išmokėta 5 nuos. dividendų, o už praėjusių metų kaidenciją — 4 nuos. Nuosimtis sumažėjus dėl to, kad pastate teko atlikti stambesni remonto darbai.

Finansinį bendrovės stovį skaitlinėmis patiekė finansų sekretorius J. Apanavičius. Iš apyskaitos paaiškėjo, kad b-vės pajamos per praėjusius metus siekė 18,487.02 dol. Pastato vertė (no amortizacijos) — 83,250.00 dol. Paskolos už namą yra likę 46,021.29 dol.

Skolai už namą mažėjant, tuo pačiu kyla ir b-vės akcijų vertė. Gaila, kad apyskaitoje nebuvo toji vertė parodyta.

Revizijos komisijos pranešimą padarė St. Mačys, pareiškdamas, kad knygos vedamos tvarkingai ir kad visos išlaidos buvo padarytos su b-vės valdybos žinia.

Po eilės paklausimų, kurių metu paaiškėjo Lietuvos Klubų valdybos įtaka Lithuanian Village b-vės valdyme, pagelbėjus sudėti pradinį kapitalą ir kad iš Clevelando skaitlingų lietuviškųjų organizacijų tik dvi yra įstojusios nariais į b-vę bei kt. klausimų, buvo pereita prie 4 valdybos narių perrinkimo.

Rinkiminės komisijos vardu J. Malskis pranešė, kad iš 9 kandidatų daugiausia balsų gavę įeina į b-vės valdybą, būtent: J. Apanavičius, J. Virbalis, St. Mačys ir Br. Bernotas.

Po susirinkimo b-vės valdyba atvykusiems nariams buvo suruošusi vaišes.

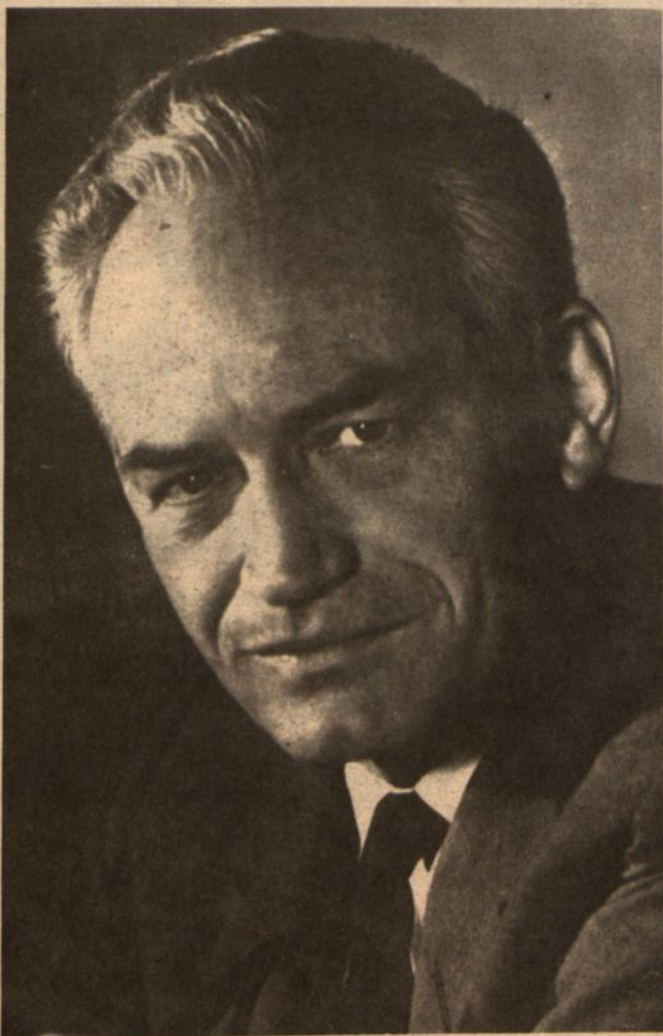
• **The Cleveland Trust Co.** naujam dangoraižiui — Erieview Plaza — to banko skyriui vadovauti paskyrė O. A. Malder, buv. kituose skyriuose vedėju. Kartu jis pakeliamas į banko viceprezidento postą.

• **Šokėjos Rūta ir Milda Jokubaitytės** sekantį sekmadienį, rugsėjo 6 d., yra pakviestos dalyvauti Vokiečių centrinėje farmoje įvykstančiame Vengrų skautų saskrydyje, kurio metu jos išpildys meninę programą.

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

**ATSTOVAS
VYT. SENKUS**
WO 1-6820
Office ME 1-5997
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Senatorius Barry Goldwater

Prieš dvidešimt metų palikome tėvynę Lietuvą šviesių grįžimo vilčių gaivinami. Šiandien tos viltys yra nugrimzdusios probolševikiškos politikos verpetuose, kurią Jungtinės Amerikos Valstybės vedė paskutiniu trisdešimties metų bėgyje. Išdavimai aukštoje valdžios vietoje ir sąmoningas šnipų bei išdavikų nuslėpimas, žinomų prokomunistų skyrimas į įtakingas vietas, prokomunistiško Aukščiausio Teismo sudarymas, prokomunistinė propaganda spaudoje, radijoje ir televizijoje bei oficiali vyriausybės kova prieš ko-egzistencijos su bolševikais kritika privedė kraštą prie vidinės suirutės ir absoliutaus bankroto užsienio santykiuose. Lenino pranašystė, kad "su Amerika nereikės kariauti — ji pati nudrįbs ir mūsų glėbį kaip prinokę vaisius", šiandien nebeatrodo fantasinga.

Išvesti Ameriką iš dabartinės vidaus ir užsienio krizės grįžimo principų žmogus su charakteriu, pasiryžimu ir energija. Žmogus, kuris nebijotų išvalyti valstybės aparato nuo bolševikų agentų ir jų naivių sebrų, nebijotų bolševikams pasakyti "ne" ir būtų pasiryžęs su-triuškinti sovietų vergų imperiją ir gražinti laisvę jos nekaltoms aukoms. Šitokių žmogumi yra senatorius Barry Goldwateris, nuo kurio išrinkimo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu priklauso šios šalies ir viso pasaulio likimas.

Kadangi Lietuva negali būti laisva tol, kol nepaklupdytas milžinas ant molinių kojų — Sovietų Sąjunga — visų mūsų pareiga yra pašvesti savo jėgas Amerikos prezidentu išrinkti tokį žmogų, kuris yra pasiryžęs tą uždavinį atlikti. Šito akivaizdo'e mes kviečiame visus lietuvius stoti į Senatoriaus Goldwaterio rėmėjų eiles ir aktyviai prisidėti prie jo išrinkimo Amerikos prezidentu.

Ohio Lietuvių Komitetas Goldwaterio Kandidatūrai paremti.

Dr. Vladas Ramanauskas — Pirmininkas
Julius Smetona — Sekretorius

Nariai: Milita Apanienė, Jaunutis Nasvytis, Vladas Plečkaitis, Algis Pautienis, Juozas Premeneckas, Margarita Premeneckienė, Vytautas Staškevičius, Gen. Kazys Tallat-Kelpša

• **Sėkmingas lietuvių pasirodymas** buvo pademonstruotas ir County Fair, Akron. Ten vietos lietuvių pastangomis įrengtas lietuviškas paviljonas jau kelintą kartą iš eilės laimi pirmą premiją kitų tautybių tarpe.

Tautinio meno programos varžybose Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos šokėjų grupė laimėjo antrą vietą.

ATSILANKYKIT Į PARODĄ

Didžioji Clevelando Progoso Paroda baigsis antradienį, rugsėjo 7 d. Kas negalėjo pirmomis dienomis ten nuvykti, turi dar kelias dienas laiko.

Paroda atidara ir vakarais. Įėjimas nemokamai. Prie įėjimo pasiimkit kiekvienas po oficiali lapelį "DOOR PRIZE STUB", įrašykite savo aiškų vardą ir adresą. Tai laimėjimams bilietai, kuriais galite laimėti automobilį. Traukimas bus paskutinę dieną. Įmeskit išpildytą lapelį į dėžutę esančią viduje.

Ta milžiniška naujai įrengta konvencijoms salė užpildyta naujausiais technikos laimėjimų pavyzdžiais. D.L.K. Birutės Draugijos rūpesčiu, veikia lietuviškas skyrius su pritaik. meno išdirbiniais, kepsniais ir t.t.

Lietuvių skyrius randasi t. v. "Nationalities section". Pasiekiamas einant beveik per visus kitus parodoje skyrius ir įrengimus. Surasit paslaugias birutietes besitriušiant aiškiai matomoje vietoje. Didelis Rūkštelės piešinys, lietuviškos prie kryžiaus (skolintas iš Čiurlionio namų) patraukia praeivių akį.

Šalia tautybių skyriaus yra didžiulė salė publikai susėsti, kur kas vakaras būna įvairios programos, tautiniai šokiai ir t.t.

Lietuvių programoje pakaitomis pasirodo Čiurlionio Ansamblis, Vysk. Valančiaus Lit. Mokyklos šokėjų grupė, šokėjos Rūta ir Milda Jokubaitytės, dain. N. Braziulienė ir pianistė G. Karsokienė. Programos

pranešėja Mrs. Ambrose.

Stebint keliems tūkstantams parodos lankytojų, sekmadienį, rugpjūčio 30 d. tautybių programą iškilmėse, į kurias atsilankė ir Clevelando miesto burmistras Ralph J. Locher su poniu, publikos didelių simpatijų susilaukė lietuvių programą išpildžiusios sesutės Jokubaitytės ir solistė Nora Braziulienė, pianinu lydint G. Karsokienė.

Gerą pasisekimą turėjo ir parodos lietuvių paviljonas.

• **Petras ir Anelė Pociai** iš St. Petersburg, Florida, šiomis dienomis lankėsi Clevelande. Veiklūs vietos lietuviškųjų organizacijų veikėjai Clevelande aplankė pažįstamus ir susipažino su lietuvių kolonijos gyvenimu.

P. Pocius yra Floridos Lietuviai laikraščio leidėjas. To laikraščio redaktoriaus Edv. Karnėno lydimas, jis atsilankė Vilties spaustuviėje, kur tas laikraštis spausdinamas.

• **Kaip palikti namus** šeimai be skolos, nelaimės atveju. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 881-7741.

BROLIAI JASIUKONIAI CLEVELANDE

Broliai Leonas ir Romanas Jasiukoniai, gyveną Los Angeles, praėjusios savaitės gale aplankė Clevelandą. Pasinaudodami atostogomis, jie keliavo pas savo vyresnį brolį, Povilą Jasiukonį, žinomą lietuviškos filmos kūrėją, gyvenantį New Haven, praleisti atostogų bei pasitarti lietuviškų filmų gamybos reikalais. Kaip žinoma, Povilas Jasiukonis gamina lietuviškų Vestuvių filmą.

Svečiai iš Los Angeles, keliaudami automobiliu iš Vakarų į Rytus, lanko didesnes lietuviškas bendruomenes. Jie svečiavosi Chicagoje, o penktadienį pasiekė Clevelandą, buvo sustoję pas Vytautą ir Norą Braziulius. Svečiai domėjosi Clevelando lietuvių kultūrinio gyvenimo bei jų veikla.

KULTŪRINIAME DARŽELYJE IŠKILMIŲ NEBŪS

Šiuo pranešama, kad Lietuvių Kultūriniam Darželyje, sekmadienį, rugsėjo 6,

ČIURLIONIO ANSAMBLIS PRADEDA SUKAKTUVINĮ 25-ĮJ METŲ SEZONĄ

Mūsų tautinį dainos, muzikos ir šokio meną išskelusiam, išpopuliarinusiame ir plačiai pasaulį išgarsinusiame Čiurlionio Ansambliui, atlaikusiame karo audras, tremties vargus ir emigracijos vėjus, priklauso mūsų visuomenės didžiausias dėkingumas ir pagarba. Ansamblyje, be abejo, matome daugelį naujų veidų. Bet jų tikslas, jų pasižventimas yra tas pats, kaip ir tų, kurie nepailso ne tik išbuvę Ansamblyje tuos 25 metus, bet jam sėkmingai vadovavę. Tai atžymėtina Ansamblio meno vadovo ir dirigento Alfonso Mikulskio ir kanklininkų vadovės Onos Mikulskienės sukaktis.

Čiurlionio Ansamblio nėra vien tik eilinis choras, bet didelį darbą atlikusi kultūrinė institucija, už tėvynės ribų atsidūrusi lietuviškojo meno reprezentacinę pažibą. Tą puikiai žino ir supranta visa lietuviškoji visuomenė, ką parodė ir gausūs bei nuširdūs plovimai Lietuvių Dienos parado metu New Yorke, Čiurlioniečiams pasirodžius eisenoje.

Savo jaukių namų pastogėje rugpjūčio 29 d. Čiurlioniečiai buvo susirinkę tradiciniame pobūviui praeito sezono darbams atžymėti ir kartu pažvelgti į netolimą ateitį, kuri turės praeiti sukaktuvinėje nuotakoje.

Ansamblio valdybos pirmininkas Vladas Plečkaitis, žvelgdamas į praeitų metų sezoną, pranešė, kad šalia Ansamblio išvykų į kitus miestus ir dalyvavimo Lietuvių Dienoje New Yorke, atlikta visa eilė pasirodymų įvairių švenčių, minėjimų ir kt. progomis.

Be to, Ansamblio plokštelių Mes Padainuosim pirmoji laida

iškilmų nebus, kaip buvo Dirvoje praeitą savaitę paskelbta. Tautos šventės minėjimas, kaip metinė PL ir JAV Bendruomenės diena, bus atlikta šv. Jurgio parapijos bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis, organizacijoms dalyvaujant su savo vėliavomis. Tos šventės proga bus pagerbti žuvusieji kovoje už Lietuvos laisvę. Pamaldų pradžia 10:30 val.

Darželyje iškilmės atidėtos, kad tinkamiau pasiruošus programos dalyviams ir tų iškilmų nufilmavimui.

(viso 3000 plokšt.) išparduota. Baigiama ruošti ilgo grojimo plokštelė iš pirmojo Čiurlioniečių plokštelių albumo.

Čiurlioniečių darbą geriausiai pavaizduoja patiekti duomenys apie repetecijas. Jų būta 80, jas lankė vidutiniškai po 60 choristų. Skaitant, kad repetecija tęsiasi apie 2 val., susidaro viso 10,000 valandų. Be abejo, kad dažnu atveju Ansamblio išvykai yra surištos su asmeninėmis išlaidomis, keblumais su darbovietėmis ir pan. Galime suprasti, kad Ansamblio nariai turi pakelti ne mažą materialinę naštą. Bet jie visa tai nugali savo entuziazmu, meile lietuviškam reikalui.

Pobūvio proga buvo pagerbti ir atitinkamai atžymėti uoliai ansambliečiai ir Ansamblyje veikę ilgesnį laikotarpį. Buvo pareikšta gili padėka meno vadovui Alf. Mikulskui, nepraleidusiam nei vienos repetecijos L. Navickaitėi, A. Neimanienei, R. Zorskienėi ir kt. Ansamblio naujieji kandidatai: Rita Katilinaitė, Romas Misiūnas, Algis Moriejūnas ir Raimundas Sadauskas buvo priimti tikraisiais nariais.

Sidabriniu Ansamblio ženkleliu buvo apdovanoti: Audronė Gelazytė, Gražina Plečkaitienė, Ingrida Stasaitė ir Vladas Plečkaitis, gausiusi ženkliu buvo pagerbtas 10 metų Ansamblyje dalyvavęs Romas Apanavičius.

Įžengdamas į 25-ųjų savo darbo metų sezoną, Ansamblis yra numatęs visą eilę koncertų ir pasirodymų, kad tą sukaktuvinį sezoną kuo plačiau atžymėjus.

LB I Apylinkės p-kas F. Eidintas įteikė čekį spec. komiteto vardu, kuris gražiai pasidarbavo, kad įgalintų Ansambliui vykti į Lietuvį Dieną. Ansambliui gražių sveikdinių ir linkėjimų pabėrė Vaidilos teatro vadovas P. Maželis, Tėvynės Garsų Radijo vedėjas J. Stempušis, Vyt. Braziulis, J. Dugėla. Čiurlioniečiams už gražių darbą, pasiaukojimą ir savo misijos supratimą jautriai ir nuširdžiai dėkojo A. Mikulskis.

Visada geroje nuotakoje, kupini lietuviškam darbui energijos, Čiurlioniečiai žengia į naują, viltingą ir vertą visuomenės dėmesio darbo sezoną.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

LIETUVIŲ RAJONE

2 šeimų namas, arti šv. Jurgio, po 6 ir 4 kamb. Gazoniniai pečiai, didelis skydas.

MAINLAINE REALTY
1191 E. 79 St.
HE 1-8181
(98-99)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

6 k. 1 š., gerame stovyje, variniai vandens vamzdžiai, geras rūsys, 2 vonios, gražus kiemas, garažas. Įmokėjimas tik \$600.00.

2 šeimų, 4-4, 11,000 dol.

2 šeimų, 4-3, 7,700 dol.

2 š. 5-1 ir 6 k. 1 š. ant 1 sklypo arti šv. Vito. Gražus kiemas. \$14,900.

Investavimui

2 1/2 š. ir 1 š. ant vieno sklypo, gerame stovyje, pajamų virš \$200 per mėnesį. Kaina \$12,500. Įmokėjimas \$1,000. Bankui \$121 mėn.

Euclid — Green

6 kamb., 3 mieg. butas žemai, moderni virtuvė ir vonia. 3 kamb. butas viršuj. \$16,500.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Darbo Dienos šventės proga, pirmadienį, rugsėjo 7 d., Dirva nepasirodys. Sekantis po šventės Dirvos numeris išeis rugsėjo 9 d. Po to, Dirva vėl rodysis 3 kartus į savaitę.

• Santaros-šviesos Federacijos suvažiavimas įvyks rugsėjo mėn. 8-13 d.d. Tabor Farmoje, Sodas, Michigan. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet suvažiavimui ruošiamas intelektualiai iššaukiantis, profesiniai įvairi, žmogiškai įdomi kultūrinė, visuomeninė ir meninė programa.

Suvažiavime skaitys paskaitas, darys pranešimus ir dalyvaus simpoziumuose rez. Jurgis Blekaitis, dr. Kęstutis Keblys, rašyt. Czeslaw Milecz, dr. Henrikas Nagys, dr. Kostas Ostauskas, ist. Vincas Trumpa, žurn. Henrikas Žemelis, Kęstutis Žygas, inž. Pranas Zundė, inž. Valdas Adamkavičius, Algimantas Gureckas, dr. Vytautas Kavolis ir dr. Jonas Valaitis.

Literatūros vakare, kuris bus dedikuotas netikėtai mirusiam rašytojui Julijui Kaupui, savo naujausią kūrybą skaitys rašytojai Vitalija Bogutaitė, Liūnė Suteika, Jurgis Blekaitis, Marius Katiliškis, Kęstutis Keblys, Algimantas Mackas, Czeslaw Milosz, Henrikas Nagys ir Kostas Ostauskas.

Visi norintieji suvažiavime dalyvauti turi tuojau registruotis suvažiuojimo rengimo komisijoje pranešdami tikslią atvykimo datą, o ne Federacijos nariai prašomi gauti iš rengimo komisijos ir asmeninius kvietimus. Komisijos adresas: Valdas Adamkavičius, Tabor Farm, Sodas, Mich.

PRANAS SALADZIUS ROCHESTERYJE SURINKO DAR 18 PREZ. ANT. SMETONOS MONOGRAFIJOS PRENUMERATORIŲ!

Pulk. Pranas Saladzius, uolusis tautinių darbų rėmėjas, šiomis dienomis prisiuntė jau trečią iš eilės prez. Ant. Smetonos prenumeratorių sąrašą. Šį kartą sąrašą yra 18 asmenų: J. Musteikis, V. Staškevičius, K. Jankus, J. Vaičys, R. Gaidytė, J. Jonušas, B. Apanavičius, Pr. Puidokas, H. Žemelis, J. Karosas, Pr. Nagys, Ald. Kavaliauskas, V. Bartasius, K. Lapinskas, V. Sodys, B. Vidmantas, J. Skiurila ir Br. Januškevičius.

Visi tai rochesteriečiai, išskyrus tris, kurie yra Pr. Saladžiaus giminės ir jiems monografiją uolusis rinkėjas siunčia kaip dovaną.

Pr. Saladžiaus darbas yra vertas didelio dėmesio. Tai pavyzdys, kaip prie gerų norų ir geros valios galima atlikti naudingi darbai.

Turimomis žiniomis, ne mažą prenumeratorių sąrašą turi sudaręs ir ALT S-gos East Chicagos skyriaus pirmininkas Romualdas Nemickas.

Knyga jau randasi vienoje Chicagos knygryškyje, kur baigiamas to stambaus veikalo išorinis apipavidalinimas. Neužilgo ji bus pradėta išsiuntinėti prenumeratoriams.

• Milda Grigarienė su sūnum Ronaldu - Bronium iš Sacramento, Kalifornijos, aplankiusi Pasaulinę mugę New Yorke ir seserį New Jersey, lanko savo tėvelius Kavalus Montrealyje, Kanadoj.

• Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba nuoširdžiai dėkoja kolegoms-ems, atsiliepusiems į Vyr. Valdybos prašymą paremti Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą.

Aukas pastaruoju laiku prisiuntė dar šie kolegos-ės: Alf. Simonaitis, St. Šiaučiūnas, K. Germanas, V. B. Rimgailienė, Dr. J. Gediminas, D. & V. Siliūnai, J. Dragašius, St. Mankus, T. Blinstrubas, P. Steikūnas, J. Jurkūnas, J. Jurevičius, R. Šiaudikis, Eug. Noakas, J. Gaizutis, Dr. J. Bartkus, And. Mackevičius, S. M., Stp. Mackevičius, K. Šepeta, V. Abraitis, Br. Elsbergas, Dr. L. Kriaučiūnas, Dr. A. Didžiulienė, A. Kalvaitis, Dr. J. Pavilionis ir šeima, M. Naujokas, J. Grauzinis, Ig. Andrašius ir J. Taruška.

Korp! Vyr. Valdyba prašo ir kitus kolegas-es, kurie dar nesuspėjo ar primiršo savo korporantišką pareigą atlikti, padaryti tai artimiausiu laiku.

Aukas siūsti: M. A. Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632.

REALI PAGARBA MIRUSIAJAM

Lietuviai dažnai paseka kitataučius. Ypač jie uoliai pamėgdžioja amerikiečius, vokiečius, gal mano, kad anie gudresni. Vienas iš labiausiai mėgiamų dalykų pamėgdžioti yra gėlės ir vainikai ant mirusiojo kapo. Nė nepagalvojama, kad duobkasiai visas tas grožybes nušluoja į šiukšlyną, kai tik baigiasi laidotuvių eiseną.

Mirusius reikia pagerbti, už juos melstis, tačiau laidotuvių proga mūsų tėvai ir protėviai prisimindavo vargšus, apdalinavo juos maistu, pinigais, o ant karsto padėdavo savo augintas gėles.

Yonkerso ir apylinkių lietuvių panašiai pasielgė, kai mirė daugeliui gerai žinomas Henrikas Bezumavičius. Vietoje gėlių ant jo karsto mirusiojo giminės ir artimieji paaukojo vargšams šelpti per Balfą 105 dolerius. Aukotojai: \$25.00 Vl. ir Vt. Staškai, po \$10.00 — J. L. Brazinskai, Al. Barys, H. Januškevičius, Ir. Dymšienė su M. Ogden šeima, H. L. Mikuckiai ir J. J. Brazinskai. Po \$5.00 — Ir. Laurinavičienė, J. S. Savickai, S. Kozakevičius ir E. Bartosh.

Amžiną atilsį mirusiam ir nuoširdus aciu už aukas ir gražų pavyzdį aukotojams. **BALFAS**

• Lietuvos Atstovas J. Kajeckas laišku pasveikino buv. JAV prezidentą, Herbert Hoover'į, jo 90 metų amžiaus sukakties proga, 1964. VIII. 10 d.

Savo laiške J. Kajeckas pasidžiaugė, kad suaktyvininkas yra buvęs laisvosios Lietuvos suklestėjimo liudininku.

Buv. prezidentas Herbert Hoover'is laišku padėkojo Lietuvos atstovui už gražų sveikinimą ir savo padėką baigė žodžiais — "Aš tikiu ir meldžiuos už Jūsų krašto laisvę" ("I hope and pray for the freedom of your country").

LOS ANGELES

SANTA MONIKOS LIETUVIŲ ŽINIAI

Naujai įsisteigusi Santa Monikos Lituanistinė Mokykla pradeda veikti šių metų rugsėjo 12 dieną, šeštadienį. Visi mokyklinio amžiaus vaikai tą dieną renkasi 8 val. ryto — pamaldoms šventos Monikos bažnyčioje, kuri yra prie 7-tos ir California gatvių ir 9

Norma Razvadauskaitė ir Vincas Šnipas Bostone suktūrė lietuvišką šeimą.

BOSTON

IR VĖL NAUJA LIETUVISKA ŠEIMA BOSTONE

Rugpjūčio 15 d. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone, žiedais pasikeitė Norma Razvadauskaitė iš So. Bostono su Vincu Šnipu iš Hartford, Conn.

val. į Lincoln Junior High School, 16-tos ir California gatvių kampe, registracijai. Mokyklos Vadovybė

• Los Angeles Jūrų skautai rugpjūčio 29 — rugsėjo 7 d.d. Catalina saloje stovyklaudami, užsiims ne vien jūrų sportu, bet mokyšis lietuvių kalbos ir savo programą pajavirins muzika. Lituanistinę dalį ves mokyt. Birutė Čiurlionienė. "Baltijos Vėjai" — muz. Giedrės Gudauskienės vadovaujamo Ansamblio "vyrai", visi jūrų skautai — "bebrų" skilties, jei dar liks jėgų po būriavimo, pasirodys savo instrumentais... Žinoma, skambės ir lietuviškos dainos. Los Angeles Jūrų Skautų įsteigėjas ir nuolatinis talkininkas bei globėjas yra Stepas Makarevičius. L. A. Jūrų Skautų dabartinis vadovas — Algis Raulinaitis. Jaunesnieji vadai: V. Dūda, R. Dūda, Šakys, Jusionis, Mažeikaitė.

• Mokyt. Ona Razutienė, energingiausia ir nuoširdžiausia Los Angeles darbuotoja su jaunimu, buvo išvykusi su Jaunimo Ansambliu — tautinių šokių šokėjais į Lietuvį Dieną New Yorke. Tolimoje kelionėje globoti jaunimą jai padėjo V. Kazlauskienė.

Los Angeles instrumentalistų ansamblis "Baltijos Vėjai" vadovaujami Giedrės Gudauskienės, Nuotraukoje: Raimundas Čiurlionis, Gediminas Gudauskas, Saulius Gudauskas ir Arimantas Arbas.

rugsėjo mėn. 12 d., 10 val. ryte Marquette Fieldhouse patalpose prie Marquette Rd. ir Kedzie Ave. Registracija tęsis iki 1:30 val. po pietų. Ten pat galima bus įsigyti vadovėlius ir sąsiuvinius.

Reguliarios pamokos prasidės rugsėjo mėn. 17 d., 9 val. McKey valdiškose patalpose. Adresas: 69 ir Fairfield gatvių kampas.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis pas mokyt. B. Vindašienę — WA 5-5612, pas mokyt. I. Bukaveckienę — PR 6-3320 ir pas mokyt. S. Šukelienę — GR 6-0241.

BALTIMORE

• Sekmadienį, rugsėjo 6 d., 11 val. 30 min., šv. Petro bažnyčioje už a.a. Jono Lietuvninko sielą bus atlaikytos mišios. Po pamaldų visi dalyviai, velionio artimieji, draugai ir pažįstami vyks į Naujosios Katedros kapines, kur ant Lietuvninko kapo bus uždegtas vainikas. Šia proga, prisimindami velionį, po žodžių tars Baltimorės liet. organizacijų atstovai. Apeiga ir visa paranga rūpinasi Taut. S-gos Baltimorės skyriaus valdyba.

Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

PITTSBURGH

• Algirdas Grigaliūnas rugpjūčio mėn. baigė Pittsburgho universitete pramonės inžineriją (Industrial Engineering). Studijas tęs toliau tame pat universitete.

A. Grigaliūnas kaip pasižymėjęs futbolo žaidėjas, gavo stipendiją.

TORONTO

APTARIAMI ŠVIETIMO REIKALAI

Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos tarybos posėdyje rugpjūčio 25 d. buvo aptarta eilė mokyklų liečiančių klausimų.

Mokslą numatyta pradėti rugsėjo 12 d., 9 val. tose pačiose patalpose. Daromi žygiai gauti daugiau klasių, nes šiais mokslo metais lankančių mokyklą mokinių skaičius, reikia manyti, sieks apie 600. Nustatytos tėvų susirinkimo ir Kalėdų eglutės datos. Tėvų susirinkimas numatomas kviešti rugsėjo 20 d., 12 val. 30 min. Prisikėlimo parapijos salėje, o eglutė — gruodžio 20 d. taipgi ten pat.

Posėdyje buvo ypatingas dėmesys atkreiptas į mokinių choro organizavimą, mokymą lietuviškų dainų ir tautinių šokių. Šiam tikslui numatyta kviešti tų dalių žinovai specialistai.

Moksleiviams, baigusiems šeštadieninę lietuvių mokyklą ir norintiems tobulintis lituanistikoje, numatomas atnaujinti lituanistinis seminaras.

Posėdyje dalyvavo Tarybos pirmininkas, šv. Jono Kr. parapijos klebonas P. Ažubalis, Prisikėlimo parapijos atstovas T. Paulius OFM, mokyklos vedėjas J. Andriulis, tėvų komiteto pirm. L. Šeškus ir KLB atstovas P. Bastys. **pb**

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Elizabeth skyriaus pirmininkui

JUOZUI JUŠKAI

mirus, nuliūdime likusią našlę, dukteris ir sūnų giliai užjaučia

A. L. Tautinės Sąjungos Valdyba

Korp! Neo-Lithuania liūdi netekusi savo nario Filisterio

A. A. **J. JUŠKOS,**

kuris mirė Elizabeth, N. J.

Jo liūdinčiai šeimai bei artimiesiems Korp! Neo-Lithuania vardu reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

Buv. Kauno miesto policijos vadui

A. A.

VLADUI JANKAUSKUI

mirus, jo žmoną VINCENTĄ ir dukras su šeimomis nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Augustas ir Elena Ramanauskai